בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ

סֵפֶר

עֲצָתוֹ אֱמוּנָה

בְּרִיוֹן פוּן חִיזוּק, אֱמוּנָה און
פְּרַאקְטִישֶׁע עֵצוֹת פַאר'ן לֶעבְּן,
גֶעשְׁרִיבְּן דוּרְךְ רֹאשׁ יְשִׁיבַת תִּפְאֶרֶת
הַתּוֹרָה בְּרֶסְלֶב

אִידִישׁ

פַּרְשַׁת יִתְרוֹ

תש"פ

היכל הקודש

צו באקומען די און אנדערע ספרים און קונטריסים:

היכל הקודש וויליאמסבורג
Heichal Hakodesh Williamsburg
27 Skillman Street
718-384-1652

היכל הקודש בארא פארק
Heichal Hakodesh Boro Park
1011 41 Street
718-384-1652

היכל הקודש קרית יואל
Heichal Hakodesh Kiryas Joel
8 Hayes Ct.
845-467-5299

היכל הקודש קרית יואל
Heichal Hakodesh Kiryas Joel
8 Premishlan Way.
845-243-0563

היכל הקודש בלומינגראוו
Heichal Hakodesh Blominggrove
24 Merriewold Ln S
845-379-1161

היכל הקודש מאנסי
Heichal Hakodesh Monsey
32 Dolson Rd.
347-733-7551

Visit Our Web Site:
www.BreslevCenter.com

צו הערן די הערליכע שיעורים פונעם ראש ישיבה שליט"א רופט

קול ברסלב
212-444-9191

חיזוק פאר די אידישע שטוב
212-444-9169

חיזוק יומי

צו באקומען די חיזוק יומי

אימעיל
chizikyomi@gmail.com

טעלעפאון מעסידזשינג
347-630-2876

חיזוק צום טיר!

איר קענט באקומען אלע ספרי ברסלב, קונטרסים, דרשות,
ניגונים סידי'ס, USB'ס, און נאך;
דעליווערט צו אייער טיר! רופט אריין: 347-509-4908

עֲצָתוֹ אֱמוּנָה

זָאלְן מִיר צֶעטֵיילְן דִי קִינְדֶער אוֹיף שַׁבָּת צוּ קֶענֶען גֵיין צוּ אַ שִׂמְחָה?..........א

וִוי אַזוֹי וֶוערְט מַיין וַוייבּ פָּטוּר פוּן אַ מְגֻוָּל?..........ב

וָואס טוּט מֶען וֶוען עֶס אִיז שְׁוֶוער צוּ טוּן דִי סְגוּלוֹת פַאר אַ שִׁידוּךְ?..........ד

פַארְוָואס הָאט מוֹהֲרָ"א"ש צוּגֶעזָאגְט אַזוֹיפִיל הַבְטָחוֹת?..........ו

פַארְוָואס שְׁרַייבְּט מוֹהֲרָ"א"ש אַזוֹי שַׁארְף אִין זַיין צַוָואָה?..........ט

וִוי אַזוֹי אַרְבֶּעט דִי סְגוּלָה צוּ זָאגְן מַסֶכֶת תַּעֲנִית צוּ וֶוערְן אַ חָתָן?...יד

פַארְוָואס זָאל מֶען נִישְׁט גֵיין אוֹיף טֶערֶעפִּי?..........יז

אִישׁ אֱמוּנוֹת

נִישְׁט זִיךְ 'אָפְּרֶעדְן', נָאר זִיךְ 'אוֹיסְרֶעדְן' צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן..........א

וַוייז נִישְׁט קַיין וִוידִיאוֹס פַאר דַיינֶע קִינְדֶער..........ב

בֶּעט שְׁטֶענְדִיג דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן זָאלְסְט וִויסְן וִוי אַזוֹי זִיךְ צוּ פִירְן...ג

לֶערְנֶען פְלַייסִיג דִי הֵיילִיגֶע גְמָרָא..........ד

זַיי מְכַבֵּד טַאטֶע מַאמֶע אֲפִילוּ זֵיי זֶענֶען קֶעגְן בְּרֶסְלֶב..........ה

דִי הֵיילִיגֶע גְמָרָא אִיז דִי בֶּעסְטֶע חַבֵר..........ו

לֶערְן דֶעם רֶבִּינְ'ס אוּן מוֹהֲרָ"א"ש'ס סְפָרִים..........ז

נֶעם דֶעם שֻׁלְחָן עָרוּךְ פַאר דַיין וֶועג וַוייזֶער..........ז

מֶען וֶועט נִישְׁט צוּנֶעמֶען אַייעֶרֶע קִינְדֶער..........ח

נֶעמֶען אַ חֵלֶק אִין דִי יָארְצַייט סְעוּדָה פוּן מוֹהֲרָא"ש זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ...ט
מִיטְ'ן הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן קֶען מֶען זִיךְ אַן עֵצָה גֶעבְּן.......................ט
וִוי מֶער מֶען בֶּעט פַאר דִי קִינְדֶער, אַלְץ מֶער זֶענֶען זֵיי מַצְלִיחַ........י
טֶערֶעפִּי אִיז אֵיין שְטִיק לֵיצָנוּת...יא

עֲצָתוֹ אֱמוּנָה

זָאלְן מִיר צֶעטֵיילְן דִי קִינְדֶער אוֹיף שַׁבָּת צוּ קֶענֶען גֵיין צוּ אַ שִׂמְחָה?

שְׁאֵלָה:

לְכָבוֹד דֶער רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א,

אִיךְ קוּם פוּן אַ גְרוֹיסֶע מִשְׁפָּחָה קֵיין עַיִן הָרָע, אוּן וֶוען מַיינֶע גֶעשְׁוִויסְטֶער מַאכְן אַ שַׁבָּת שֶׁבַע בְּרָכוֹת ווילְן זֵיי אַז יֶעדֶער זָאל קוּמֶען, אָבֶער נָאר דִי פָּארְפָאלְק. דָאס מֵיינְט אַז כְּדֵי צוּ גֵיין צוּ דִי שִׂמְחָה דַארְף מֶען צֶעטֵיילְן דִי קִינְדֶער אוֹיף שַׁבָּת.

מַיין מַאן הַאלְט אַז עֶס אִיז נִישְׁט קַיין נָארְמַאלֶע זַאךְ, אוּן עֶר אִיז נִישְׁט מַסְכִּים צוּ דֶעם. אַמָאל קֶען אִיךְ אִים אִיבֶּערְרֶעדְן יָא צוּ גֵיין אוּן אַמָאל נִישְׁט. אוּן פַארְשְׁטֵייט זִיךְ אַז וֶוען מִיר גֵייעֶן נִישְׁט, בַּארֶעדְט מֶען מִיר בַּיי מִשְׁפָּחָה.

בַּיי יֶעדֶע שִׂמְחָה הָאבּ אִיךְ פְּרָאבְּלֶעמֶען אִין שְׁלוֹם בַּיִת, אוּן אוֹיךְ בַּיי מַיין מִשְׁפָּחָה, אוּן אִיךְ וֵוייס נִישְׁט וָואס אִיז דִי רִיכְטִיגֶע וֶועג צוּ טוּן. אִיךְ ווִיל בֶּעטְן דֶעם רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א מִיר צוּ זָאגְן ווִי אַזוֹי מֶען דַארְף זִיךְ פִירְן, אוּן אַזוֹי וֶועלְן מִיר טוּן.

יְיַשֶׁר כֹּחַ.

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרַךְ – יוֹם ד' פַּרְשַׁת בֹּא, ג' שְׁבַט, שְׁנַת תש"פ לִפְרָט קָטָן

מָרַת ... תִּחְיֶ'.

אִיךְ הָאבּ עֶרְהַאלְטְן אַייעֶר בְּרִיוו.

אַייעֶר מַאן אִיז גֶערֶעכְט; עֶס אִיז נִישְׁט קַיין לְכַתְּחִילָה'דִיגֶע זַאךְ צוּ צֶעטֵיילְן דִי קִינְדֶער אוּן אַוֶועק פָארְן אוֹיף שַׁבָּתִים. קִינְדֶער דַארְפְן שַׁבָּת זַייעֶר אֵייגֶענֶע

טַאטֶע מַאמֶע, זֵיי דַארְפְן שַׁבָּת'דִיגֶע סְעוּדוֹת מִיט זֵייעֶרֶע אֵייגֶענֶע עֶלְטֶערְן. אַ גַאנְצֶע וָואךְ וַוארְטְן דִי קִינְדֶער אוֹיף שַׁבָּת, זֵיי וַוארְטְן צוּ זִיצְן מִיט זֵייעֶרֶע עֶלְטֶערְן, דֶעמָאלְט אִיז דִי צַייט וָואס טַאטֶע מַאמֶע פְלַאנְצְן אַיין אִין דִי קִינְדֶער אַ לִיבְשַׁאפְט צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן, אַ לִיבְשַׁאפְט צוּם הֵיילִיגְן שַׁבָּת.

עֶס אִיז נִישְׁט גֶערֶעכְט פוּן דִי וָואס לַיידֶענֶען אוֹיף אַ שִׂמְחָה צוּ קוּמֶען עֶסְן שַׁבָּת'דִיגֶע סְעוּדוֹת אוּן מֶען נֶעמְט זִיךְ אוֹיס: "קִינְדֶער קֶענֶען נִישְׁט קוּמֶען"; אַז מֶען קֶען נִישְׁט קוּמֶען מִיט קִינְדֶער אִיז בֶּעסֶער צוּ בְּלַייבְּן אִין שְׁטוּבּ מַאכְן דִי סְעוּדוֹת מִיט דִי קִינְדֶער אוּן נָאךְ דִי סְעוּדָה זָאל מֶען גֵיין ווּאוּנְטְשְׁן מַזָל טוֹב, אוּן אַז דִי שִׂמְחָה אִיז אִין אַן אַנְדֶערֶע שְׁטָאט בְּלַייבְּט מֶען אִין שְׁטוּבּ.

שַׁבָּת'דִיגֶע סְעוּדוֹת אִיז אַ צַייט פוּן אֱמוּנָה, דֶער הֵיילִיגֶער זוֹהַר זָאגְט (פַּרְשַׁת יִתְרוֹ, פח:): "תָּא חֲזֵי, בִּסְעוּדָתֵי אִלֵּין, אִשְׁתְּמוֹדְעוּן יִשְׂרָאֵל דְּאִינּוּן בְּנֵי מַלְכָּא, דְּאִינּוּן מֵהֵיכְלָא דְמַלְכָּא דְאִינּוּן בְּנֵי מְהֵימְנוּתָא", וֶוען מֶען עֶסְט דְרַיי סְעוּדוֹת שַׁבָּת זֶעט מֶען אַז דֶער מֶענְטְשׁ אִיז אַ קִינְד פוּנֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן, דֶער הָאט אֱמוּנָה, נָאךְ זָאגְט דֶער זוֹהַר: "רַבִּי שִׁמְעוֹן אָמַר, הַאי מַאן דְּאַשְׁלִים תְּלַת סְעוּדָתֵי בְּשַׁבְּתָא, קָלָא נָפִיק וּמַכְרְזָא עֲלֵיהּ (יְשַׁעְיָהוּ נח, יד): אָז תִּתְעַנַּג עַל יְיָ", וֶוען אַ מֶענְטְשׁ אִיז זוֹכֶה צוּ עֶסְן דְרַיי סְעוּדוֹת שַׁבָּת גֵייט אַרוֹיס אַ בַּת קוֹל אִין הִימְל אַז דֶער מֶענְטְשׁ הָאט אֱמוּנָה; זֶעט מֶען אַז דֶעמָאלְט אִיז אַ צַייט פוּן אַיינְפְלַאנְצְן אֱמוּנָה אִין דִי קִינְדֶער.

פַארְשְׁטֵייט זִיךְ אַז מֶען דַארְף בֶּעטְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן מֶען זָאל וִויסְן ווִי אַזוֹי זִיךְ צוּ פִירְן; עֶס אִיז דָא פַאלְן וָואס מֶען הָאט נִישְׁט קַיין בְּרֵירָה, מֶען דַארְף יָא צֶעטֵיילְן דִי קִינְדֶער, אָבֶּער דָאס דַארְף מֶען וִויסְן אַז עֶס אִיז נִישְׁט קַיין לְכַתְּחִילָה, אוּן אַז מֶען קֶען זִיךְ אַרוֹיסְדְרֵייעֶן אִיז זִיכֶער גֶעזוּנְטֶער צוּ בְּלַייבְּן אִין שְׁטוּבּ מִיט דִי קִינְדֶער.

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן אִיר זָאלְט מַצְלִיחַ זַיין אִין אַלֶע אַייעֶרֶע וֶועגְן.

...

ווִי אַזוֹי וֶוערְט מַיין וַוייבּ פָּטוּר פוּן אַ מְנֻוָּל?

שְׁאֵלָה:

לִכְבוֹד דֶער רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א,

מַיין וַוייבּ הָאט בָּרוּךְ ה' אַ גוּטֶע פָּאסְטְן, זִי אַרְבֶּעט אוֹיפְ'ן טֶעלֶעפָאן אוֹיפְצוּהֵייבְּן אוּן

אַרוֹיסְהֶעלְפְן מֶענְטְשְׁן אוֹיפ'ן טֶעלֶעפָאן פַאר אַ פִירְמֶע, און זִי אִיז בָּרוּךְ ה' זֵייעֶר צוּפְרִידְן פוּן אִיר אַרְבֶּעט.

הַיינְט הָאט זִי אוֹיפְגֶעהוֹיבְן אַ טֶעלֶעפָאן פַאר אֵיינֶעם, און יֶענֶער אִיז גֶעוֶוען אַ מְנֻוָּל וָואס הָאט אָנְגֶעהוֹיבְן רֶעדְן נִישְׁט אֵיידְל צוּ אִיר, און אִיר גֶעזָאגְט זִי זָאל אָפְּשְׁרַייבְן זַיין טֶעלֶעפָאן נוּמֶער, און נָאךְ אַזֶעלְכֶע זַאכְן. מַיין וַוייבּ אִיז זֵייעֶר דֶערְשְׁרָאקְן גֶעוָוארְן פוּן דֶעם, זִי וֵוייסְט נִישְׁט וֶוער דֶער מֶענְטְשׁ אִיז און זִי וֵוייסְט נִישְׁט וָואס צוּ טוּן.

אֶפְשָׁר קֶען דֶער רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א אִיר שְׁרַייבְן חִיזוּק און עֵצוֹת וִוי אַזוֹי זִי זָאל זִיךְ פִירְן אִין אַזַא מַצָּב?

יְיַשֶׁר כֹּחַ.

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת ה׳ יִתְבָּרַךְ - יוֹם ב׳ פַּרְשַׁת בְּשַׁלַּח, ח׳ שְׁבַט, שְׁנַת תש״פ לִפְרָט קָטָן

לִכְבוֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

אִיךְ הָאבּ עֶרְהַאלְטְן דַיין בְּרִיוו.

זָאג דַיין וַוייבּ זִי זָאל וַוייטֶער אַרְבֶּעטְן, זִי זָאל זִיךְ נִישְׁט דֶערְשְׁרֶעקְן פוּן קֵיינֶעם; פוּן הַיינְט און וַוייטֶער אוֹיבּ אֵיינֶער רֶעדְט מִיט אִיר אֵיין וָוארְט מֶער פוּן וָואס עֶס אִיז נוֹגֵעַ פַאר דִי אַרְבֶּעט זָאל זִי אַרָאפְּלֵייגְן דֶעם טֶעלֶעפָאן און מֶער נִישְׁט רֶעדְן מִיט יֶענֶעם, און וַוייטֶער רֶעדְן מִיט אַנְדֶערֶע וָואס רוּפְן וֶועגְן דִי אַרְבֶּעט.

לֵיידֶער זֶענֶען דָא אַסַאךְ מְנֻוָּלִים וָואס זוּכְן צוּ מַאכְן קְשָׁרִים מִיט פְרֶעמְדֶע פְרוֹיעֶן, דֶער עִיקָר וֶועג וִוי אַזוֹי זֵיי זֶענֶען לֵיידֶער מַצְלִיחַ אִיז דוּרְךְ וַוארְפְן אַ פַּחַד און מוֹרָא; זֵיי וָוארֶענֶען אַז אוֹיבּ מֶען וֶועט דֶערְצֵיילְן וֶועלְן זֵיי הַרְגְ'נֶען וְכוּ׳, בִּיז דֶער קָרְבָּן פַאלְט אַרַיין אִין אַ קַטְנוּת הַדַּעַת און מֶען פַאלְט אַרָאפּ.

דֶערִיבֶּער דַארְף מֶען אוֹיסְלֶערְנֶען קִינְד און קֵייט אַז מֶען זָאל נִישְׁט מוֹרָא הָאבְּן פוּן קֵיינֶעם נָאר פוּנֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן; וִוי מֶער מֶען נֶעמְט אַרַיין אֱמוּנָה אִין זִיךְ אַלְץ מֶער פַאלְט אַוֶועק דִי קְלִפּוֹת און עֲבֵירוֹת. אַזוֹי וִוי דֶער הֵיילִיגֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ הָאט אוּנְז גֶעלֶערְנְט: ״אַ סְגוּלָה אַנְטְקֶעגְן רְשָׁעִים - שֶׁלֹּא לִפְחוֹד, נִישְׁט מוֹרָא הָאבְּן״.

וֶוען מֶען לֶעבְּט מִיט אֱמוּנָה אַז דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער אִיז דָא, דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער נֶעמְט מִיר אַרוּם און הִיט מִיר - וֶוערְט מֶען נִישְׁט דֶערְשְׁרָאקְן פוּן קֵיינֶעם; דִי מְנֻוָּלִים שְׁפִּירְן דָאס, זֵיי וֵוייסְן אוֹיךְ צוּ וֶועם זֵיי זָאלְן צוּגֵיין, זֵיי וֶוערְן בָּטֵל

וּמְבוּטָל פַאר דֶעם וָואס לֶעבְּט מִיט אֱמוּנָה.

זָאג דַיין וַוייבּ זִי זָאל צוּרִיק גֵיין צוּ דִי אַרְבֶּעט אוּן נִישְׁט מוֹרָא הָאבְּן פוּן קֵיינֶעם; אוֹיבּ אֵיינֶער הוֹיבְּט אָן רֶעדְן מִיט אִיר אִיבֶּערִיגֶע וֶוערְטֶער וָואס אִיז נִישְׁט נוֹגֵעַ צוּם אַרְבֶּעט זָאל זִי גְלַייךְ אַרָאפְּלֵייגְן דֶעם טֶעלֶעפָאן אוּן פָּטוּר אַן עֵסֶק.

אַ שָׁאד אַז מֶען לֶערְנְט דָאס נִישְׁט מִיט אַלֶע קִינְדֶער פוּן קְלֵיינְוַוייז אָן; סֵיי מִיט דִי אִינְגְלֶעךְ אוּן סֵיי מִיט מֵיידְלֶעךְ, אַז מֶען זָאל נִישְׁט מוֹרָא הָאבְּן פוּן קַיין שׁוּם מֶענְטְשׁ אוּן נִישְׁט פוּן קַיין שׁוּם מַלְאָךְ נָאר פוּנֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן אַלֵיינְס. דֶעמָאלְט וָואלְט מֶען זִיךְ גֶעקֶענְט אַיינְשְׁפָּארְן אַסַאךְ עַגְמַת נֶפֶשׁ, וַוייל דִי גַאנְצֶע וֶועג וִוי אַזוֹי דִי מְנֻוָולִים זֶענֶען מַצְלִיחַ צוּ טוּן עֲבֵירוֹת מִיט אַנְדֶערֶע, אִיז נָאר דוּרְךְ וַוארְפְן אַ פַּחַד, צוּנֶעמֶען דִי מֹחַ פוּנֶעם מֶענְטְשׁ הַשֵּׁם יִשְׁמְרֵינוּ.

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן זָאלְסְט הָאבְּן הַצְלָחָה אִין אַלֶע עִנְיָנִים.

...

וָואס טוּט מֶען וֶוען עֶס אִיז שְׁוֶוער צוּ טוּן דִי סְגוּלוֹת פַאר אַ שִׁידוּךְ?

שְׁאֵלָה:

לְכָבוֹד דֶער ראֹשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א,

אִיךְ ווִיל זִיךְ קוֹדֶם בַּאדַאנְקֶען פַאר דִי שִׁיעוּרִים, עֶס הָאט גֶעטוֹישְׁט מַיין לֶעבְּן צוּם גוּטְן.

אִיךְ בִּין אַ בָּחוּר אוּן אִיךְ ווִיל זֵייעֶר שְׁטַארְק שׁוֹין חֲתוּנָה הָאבְּן, אִיךְ הָאבּ פְּרוּבִּירְט צוּ זָאגְן 40 טֶעג מַסֶכֶת תַּעֲנִית, אָבֶער וֶוען אִיךְ הוֹיבּ אָן צוּ זָאגְן, נָאךְ אַ הַאלְבֶּע שָׁעָה וֶוער אִיךְ זֵייעֶר אָנְגֶעשְׁטְרֶענְגְט, מַיין קָאפּ אוּן מַיינֶע אוֹיגְן הוֹיבְּן אָן וֵויי צוּ טוּן, אוּן אִיךְ קֶען נִישְׁט וַוייטֶער זָאגְן.

אוּן דִי זֶעלְבֶּע אִיז מִיטְ'ן אוֹיסְזָאגְן גַאנְץ תְּהִלִּים בַּיים צִיּוּן פוּן מוֹהַרְאַ"שׁ, אִיז מִיר זֵייעֶר שְׁוֶוער צוּ זָאגְן אַזוֹי לַאנְג אוֹיף אֵיין מָאל.

אֶפְשָׁר הָאט דֶער ראֹשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א אַן אַנְדֶערֶע סְגוּלָה וָואס אוֹיךְ אִיךְ זָאל קֶענֶען טוּן אַז אִיךְ זָאל שׁוֹין טְרֶעפְן מַיין שִׁידוּךְ אוּן חֲתוּנָה הָאבְּן בְּקָרוֹב מִיט מַיין רִיכְטִיגֶע זִיווּג?

יְיַשֶׁר כֹּחַ.

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת ה׳ יִתְבָּרַךְ - עֶרֶב שַׁבַּת קוֹדֶשׁ פַּרְשַׁת בְּשַׁלַּח-שִׁירָה, י״ב שְׁבַט, שְׁנַת תש״פ לִפְרָט קָטָן

לִכְבוֹד הַבָּחוּר... נֵרוֹ יָאִיר.

אִיךְ הָאבּ עֶרְהַאלְטְן דַיין בְּרִיוו.

אַז דוּ ווילְסְט זֵייעֶר שְׁטַארְק חֲתוּנָה הָאבְּן זָאלְסְטוּ נֶעמֶען דִי עֵצָה פוּן רֶבִּי'ן, דִי עֵצָה פוּן הִתְבּוֹדְדוּת; זָאלְסְט בֶּעטְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן אָן אַ שִׁיעוּר מָאל: ״הֵיילִיגֶער בַּאשֶׁעפֶער הֶעלְף מִיר, אִיךְ ווִיל אַזוֹי שְׁטַארְק חֲתוּנָה הָאבְּן, עֶס אִיז מִיר זֵייעֶר שְׁוֶוער צוּ זַיין אֵיינֶער אַליין, הֶעלְף מִיר אִיךְ זָאל שׁוֹין טְרֶעפְן מַיין זִיווּג״; דִי תְּפִילָה זָאלְסְטוּ זָאגְן אָן אַ שִׁיעוּר מָאל פַארְ'ן אֵייבֶּערְשְׁטְן, וֶועסְטוּ זוֹכֶה זַיין צוּ טְרֶעפְן דַיין שִׁידוּךְ בְּקָרוֹב מַמָּשׁ.

זֶע צוּ לֶערְנֶען ווִיפִיל דוּ קֶענְסְט; דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט פַאר רֶבִּי נָתָן: ״מְעַט גַּם כֵּן טוֹב״, אַבִּיסְל אִיז אוֹיךְ גוּט; לֶערְן אַבִּיסְל חוּמָשׁ יֶעדְן טָאג, אַבִּיסְל מִשְׁנָיוֹת יֶעדְן טָאג, אַבִּיסְל גְמָרָא אוּן אַזוֹי וַוייטֶער. קוּק נִישְׁט אוֹיף אַנְדֶערֶע, זַיי שְׁטַארְק מִיט דַיין וֶועג, מִיט דַיין סֵדֶר; וֶועסְטוּ זֵייעֶר שֵׁיין מַצְלִיחַ זַיין.

בְּנוֹגֵעַ וָואס מוֹהַרְאָ״שׁ הָאט גֶעגֶעבְּן אַ סְגוּלָה פַאר בָּחוּרִים צוּ לֶערְנֶען פֶערְצִיג טֶעג מַסֶכֶת תַּעֲנִית, דָאס אִיז פַאר דֶער וָואס קֶען; בָּחוּרִים וָואס קֶענֶען עִבְרֵי, זֵיי הָאבְּן גֶעזוּנְטֶע אוֹיגְן וְכוּ׳ וְכוּ׳, זֵיי הָאט מוֹהַרְאָ״שׁ גֶעמֵיינְט זֵיי זָאלְן עֶנְדִיגְן דִי מַסֶכְתָּא יֶעדְן טָעג פַאר פֶערְצִיג טֶעג. אָבֶּער אַז אֵיינֶער קֶען נִישְׁט אַזוֹי גוּט עִבְרֵי, עֶר קֶען נִישְׁט לֶערְנֶען אַזוֹיפִיל, דֶער זָאל לֶערְנֶען אוֹיף דַיין וֶועג ווִיפִיל עֶר קֶען לֶערְנֶען.

אַז עֶס אִיז דִיר שְׁוֶוער צוּ זָאגְן אַ גַאנְצֶע מַסֶכְתָּא, דִי אוֹיגְן טוּט דִיר וֵויי אוּן דִי עִבְרֵי נֶעמְט דִיר לַאנְג וְכוּ׳, זָאלְסְטוּ לֶערְנֶען אוֹיף דַיין וֶועג; זָאלְסְט לֶערְנֶען ווִיפִיל דוּ קֶענְסְט, דָאס וֶועט זַיין דַיין סְגוּלָה אַ חָתָן צוּ וֶוערְן. אַזוֹי ווִי חֲכָמֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה זָאגְן (מְנָחוֹת קי.): ״אֶחָד הַמַּרְבֶּה וְאֶחָד הַמַּמְעִיט, וּבִלְבַד שֶׁיְּכַוֵּן אָדָם אֶת דַּעְתּוֹ לַשָּׁמַיִם״, דֶער וָואס טוּט אַסַאךְ אוּן דֶער וָואס טוּט וֵוויינִיג - זֶענֶען בֵּיידֶע חָשׁוּב בַּיים אֵייבֶּערְשְׁטְן; וַוייל דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער קוּקְט אוֹיף דִי הַארְץ פוּנֶעם מֶענְטְשׁ.

צֶעקְלַאפּ זִיךְ נִישְׁט אַז דוּ קֶענְסְט נִישְׁט טוּן וָואס אַנְדֶערֶע טוּעֶן; נֶעם אַרַיין אִין דִיר וָואס דֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט (שִׂיחוֹת הָרַ״ן, סִימָן שה): ״מֶען הָאט גָאר נִיט צוּ טָאהן״, אַזוֹי ווִי דִי הֵיילִיגֶע חֲזַ״ל זָאגְן (מְנָחוֹת צט.): ״תָּנָא דְבֵי רַבִּי יִשְׁמָעֵאל, דִּבְרֵי

תּוֹרָה לֹא יְהוּ עָלֶיךָ חוֹבָה, וְאִי אַתָּה רַשַּׁאי לִפְטוֹר עַצְמְךָ מֵהֶם"; דָאס אִיז אַ וויכְטִיגֶע כְּלַל אִין לֶעבְּן, מֶען זָאל נִישְׁט נֶעמֶען קַיין אָנְגֶעצוֹיגְנְקֵייט פוּן קַיין שׁוּם זַאךְ אוֹיף דִי וֶועלְט, גָארְנִישְׁט מוּז זַיין אַזוֹי אוּן אַזוֹי, וַוייל זַייעֶר אַסַאךְ מָאל וֶוען אַ מֶענְטְשׁ בַּאקוּמְט פְּרֶעשׁוּר (דְרוּק) אַז עֶר דַארְף לֶערְנֶען אַסַאךְ דֶעמָאלְט לֶערְנְט עֶר גָארְנִישְׁט, אוֹיבּ וָואלְט עֶר נִישְׁט גֶענוּמֶען קַיין פְּרֶעשׁוּר נָאר עֶר וָואלְט גֶעלֶערְנְט אַבִּיסְל, וָואלְט עֶר בַּיים סוֹף אָנְגֶעקוּמֶען צוּ לֶערְנֶען גָאר אַסַאךְ.

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל דִיר הֶעלְפְן זָאלְסְט טְרֶעפְן דַיין שִׁידוּךְ אוּן וָואס שְׁנֶעלֶער חֲתוּנָה הָאבְּן.

...

פַארְוָואס הָאט מוֹהֲרַא"ש צוּגֶעזָאגְט אַזוֹיפִיל הַבְטָחוֹת?

שְׁאֵלָה:

לִכְבוֹד דֶער רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א,

אַ גְרוֹיסְן יְיַשֶׁר כֹּחַ פַאר דִי גֶעוַואלְדִיגֶע שִׁיעוּרִים וָואס זֶענֶען מַמָּשׁ מְחַיֶה נְפָשׁוֹת, אִיךְ בִּין זִיךְ מְחַיֶה מִיט יֶעדֶע שִׁיעוּר בַּאזוּנְדֶער.

אִיךְ וִויל פְרֶעגְן פַארְוָואס מוֹהֲרַא"שׁ הָאט צוּגֶעזָאגְט אַזוֹיפִיל הַבְטָחוֹת אוֹיף יֶעדֶע זַאךְ, אוֹיף וֶוער עֶס וֶועט קוּמֶען צוּ זַיין צִיּוּן, טְרָאגְן זַיין קַמֵיעַ, מִקְוֶה מַלְכָּה, דְרוּקְן אַשֶׁר בַּנַּחַל, אוּן אַזוֹי וַוייטֶער.

מֶען טְרֶעפְט עֶס נִישְׁט אַזוֹי בַּיי אַנְדֶערֶע צַדִיקִים, פַארְוָואס הָאט מוֹהֲרַא"שׁ דָאס יָא גֶעטוּן?

יְיַשֶׁר כֹּחַ.

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרַךְ - יוֹם א' פַּרְשַׁת יִתְרוֹ, י"ד שְׁבַט, שְׁנַת תש"פ לִפְרַט קָטָן

לִכְבוֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

אִיךְ הָאבּ עֶרְהַאלְטְן דַיין בְּרִיוו.

וָואס אִיז אַזוֹי שְׁוֶוער צוּ פַארְשְׁטֵיין? חֲכָמֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה זָאגְן (בָּבָא מְצִיעָא פה.) אוֹיפְ'ן פָּסוּק (יִרְמְיָהוּ טו, יט): "וְאִם תּוֹצִיא יָקָר מִזּוֹלֵל - כְּפִי תִהְיֶה", וֶוען אַ מֶענְטְשׁ בְּרֶענְגְט צוּרִיק מֶענְטְשְׁן צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן - "אֲפִילוּ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא גוֹזֵר גְזֵירָה, מְבַטְּלָהּ בִּשְׁבִילוֹ", אֲפִילוּ דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער אַלֵיינְס מַאכְט אַ גְזֵירָה, אִיז עֶר עֶס

מְבַטֵל צוּלִיבּ דֶעם מֶענְטְשׁ וָואס בְּרֶענְגְט צוּרִיק אִידִישֶׁע קִינְדֶער צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן; מוֹהֲרָא"שׁ הָאט זַיין גַאנְץ לֶעבְּן עוֹסֵק גֶעוֶוען אִין צוּרִיק בְּרֶענְגֶען אִידִישֶׁע קִינְדֶער צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן, אִיז דָאךְ פָּשׁוּט אַז דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער אִיז מְבַטֵל אַלֶע גְזֵירוֹת צוּלִיבּ אִים.

דָאס הָאט מֶען גֶעזֶען אוּן דָאס זֶעט מֶען בַּיי אַלֶע צַדִיקִים וָואס הָאבְּן עוֹסֵק גֶעוֶוען אִין צוּרִיק בְּרֶענְגֶען אִידִישֶׁע קִינְדֶער צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן, זֵיי הָאבְּן גֶעהַאט אַ כֹּחַ צוּ בְּרֶענְגֶען יְשׁוּעוֹת; קֵיינֶער הָאט זֵיי נִישְׁט גֶעקֶענְט אָפְּהַאלְטְן אוּן שְׁטֵיין אִין זֵייעֶר וֶועג. אַזוֹי וִוי דֶער הֵיילִיגֶער זוֹהַר זָאגְט (תְּרוּמָה, קכח): "תָּא חֲזִי, כָּל מַאן דְּאָחִיד בְּיָדָא דְּחַיָּיבָא וְאִשְׁתָּדַל בֵּיהּ, לְמִשְׁבַּק אָרְחָא בִּישָׁא", קוּם אוּן זֶע: אַ מֶענְטְשׁ וָואס בְּרֶענְגְט צוּרִיק זִינְדִיגֶע מֶענְטְשְׁן צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן, "אִיהוּ אִסְתַּלָּק בִּתְלַת סִלּוּקִין, מַה דְּלָא אִסְתַּלָּק הָכִי בַּר נָשׁ אַחֲרָא", דֶער מֶענְטְשׁ אִיז זוֹכֶה אַרוֹיף צוּ גֵיין אוֹיף אַ פְּלַאץ וָואס קַיין שׁוּם מֶענְטְשׁ אִיז נִישְׁט זוֹכֶה; "גָּרִים לְאַכְפְּיָיא סִטְרָא אַחֲרָא, וְגָרִים דְּאִסְתְּלַק קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בִּיקָרֵיהּ, וְגָרִים לְקַיְּימָא כָּל עָלְמָא בְּקִיּוּמֵיהּ לְעֵילָּא וְתַתָּא", דֶער מֶענְטְשׁ נֶעמְט אַוֶועק טוּמְאָה פוּן דֶער וֶועלְט אוּן עֶר מַאכְט אַז דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְנ'ס נָאמֶען זָאל וֶוערְן גֶעהֵיילִיגְט אוֹיף דֶער וֶועלְט, דֶער מֶענְטְשׁ אִיז גוֹרֶם אַז אַלֶע וֶועלְטְן שְׁטֵייעֶן אוֹיף זַיין זְכוּת, "וְזָכֵי לְמֶחֱמֵי בְּנִין לִבְנוֹי", עֶר אִיז זוֹכֶה צוּ זֶען קִינְדֶער אוּן אֵיינִיקְלֶעךְ, "וְזָכֵי בְּהַאי עָלְמָא, וְזָכֵי לְעָלְמָא דְּאָתֵי", עֶר אִיז זוֹכֶה צוּ אַלֶע גוּטֶע זַאכְן אוֹיף דִי וֶועלְט אוּן אוֹיף יֶענֶע וֶועלְט, "כָּל מָארֵי דִּינִין, לָא יַכְלִין לְמֵידָן לֵיהּ, בְּהַאי עָלְמָא וּבְעָלְמָא דְּאָתֵי", קֵיינֶער קֶען אִים נִישְׁט שְׁלֶעכְטְס טוּן - נִישְׁט אוֹיף דִי וֶועלְט אוּן נִישְׁט אוֹיף יֶענֶע וֶועלְט, "עָאל בִּתְרֵיסַר תַּרְעֵי, וְלֵית מַאן דְּיִמְחֵי בִּידֵיהּ", עֶר גֵייט אַרַיין אִין דְרַייצְן טוֹיעֶרְן פוּן שַׁעֲרֵי רַחֲמִים אוּן קֵיינֶער קֶען אִים נִישְׁט צוּרִיק הַאלְטְן.

עֶס אִיז מְקוּבָּל פוּן צַדִיקִים אַז יֶעדֶע זַאךְ וָואס מֶען טוּט מִיט מְסִירוּת נֶפֶשׁ הָאט אַ כֹּחַ צוּ בְּרֶענְגֶען יְשׁוּעוֹת פַאר אִידִישֶׁע קִינְדֶער, אוּן מוֹהֲרָא"שׁ הָאט זִיךְ דָאךְ אַ גַאנְץ לֶעבְּן מוֹסֵר נֶפֶשׁ גֶעוֶוען פַאר אִידִישֶׁע קִינְדֶער, בִּפְרַט פַאר בָּחוּרִים אוּן מֵיידְלֶעךְ - זֵיי צוּ רַאטֶעוֶוען פוּן עֲבֵירוֹת. קֵיינֶער וֵוייסְט נִישְׁט אָדֶער מַאכְט מֶען זִיךְ וִוי מֶען וֵוייסְט נִישְׁט וָואס בָּחוּרִים גֵייעֶן אַרִיבֶּער, וִוי זֵיי פַאלְן אִין עֲבֵירוֹת רַחְמָנָא לִצְלָן, בָּחוּרִים זֶענֶען פּוֹגֵם בִּבְרִית, אִין הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָלָה רַחְמָנָא לִצְלָן; קֵיינֶער הָאט נִישְׁט קַיין וֶוערְטֶער זֵיי צוּ מְחַזֵק זַיין, קֵיינֶער קוּקְט נִישְׁט אוֹיף זֵיי, ווִידֶער מוֹהֲרָא"שׁ הָאט דוּרְכְאוֹיס זַיין גַאנְצֶע לֶעבְּן גֶעשְׁרִיבְּן סְפָרִים אוּן קוּנְטְרֵסִים

זֵיי צוּ מְחַזֵק זַיין, זֵיי שְׁטַארְקְן. מוֹהַרָא"ש הָאט גֶעזָאגְט אַז וֶוען עֶר וֶועט אַרוֹיף קוּמֶען אוֹיף יֶענֶע וֶועלְט וֶועט עֶר זִיךְ מוֹסֵר נֶפֶשׁ זַיין פַאר אַלֶע בָּחוּרִים, עֶר וֶועט טַעְנָה'ן פַארְ'ן בֵּית דִין שֶׁל מַעֲלָה: "וָואס זֶענֶען בָּחוּרִים שוּלְדִיג אַז זֵיי פַאלְן אַרָאפּ אִין עֲבֵירוֹת?!" דֶערִיבֶּער הָאט מוֹהַרָא"ש צַוָואָה גֶעלָאזְט (צַוָּאַת מוֹהַרָא"שׁ, אוֹת ה): **"אִיךְ זָאג צוּ אַז יֶעדֶער בָּחוּר אָדֶער מֵיידְל וָואס דַארְף אַ שִׁידוּךְ אוּן זֵיי וֶועלְן קוּמֶען דָא אוֹיף מַיין קֶבֶר אוּן דוּרְכְזָאגְן גַאנְץ סֵפֶר תְּהִלִּים פוּן אָנְפַאנְג בִּיזְן סוֹף פַאר מַיין זְכוּת, וֶועל אִיךְ טוּן אַלֶעס וָואס אִיךְ קֶען, אַז זֵיי זָאלְן טְרֶעפְן זֵייעֶר שִׁידוּךְ. אוּן דָאס זָאג אִיךְ צוּ מִיט אַ שְׁטַארְקֶע צוּזָאג"**; וַוייל עֶר הָאט זִיךְ אַ גַאנְץ לֶעבְּן מוֹסֵר נֶפֶשׁ גֶעוֶוען פַאר בָּחוּרִים אוּן מֵיידְלֶעךְ הָאט עֶר זוֹכֶה גֶעוֶוען וַוייטֶער צוּ הֶעלְפְן בָּחוּרִים אוּן מֵיידְלֶעךְ אוֹיף יֶענֶע וֶועלְט.

אוֹיךְ הָאט מוֹהַרָא"ש זִיךְ מוֹסֵר נֶפֶשׁ גֶעוֶוען צוּ בּוֹיעֶן אַ מִקְוָה אִין יַבְנְאֵל מִיט מְסִירַת נֶפֶשׁ; וֶוען מֶען הָאט נִישְׁט גֶעלָאזְט בּוֹיעֶן דִי מִקְוָה אִין יַבְנְאֵל אוּן דֶער רָב אִין יַבְנְאֵל הָאט אַיינְגֶערֶעדְט אַז זַיין מִקְוָה אִיז כָּשֵׁר, עֶר הָאט מַכְשִׁיל גֶעוֶוען אַלֶעמֶען מִיט אִסוּרֵי כְּרִיתוּת רַחְמָנָא לִצְלָן, וַוייל עֶס אִיז נִישְׁט גֶעוֶוען קַיין רֶעגְן וַואסֶער אִינֶעם אוֹצָר, קוּמְט אוֹיס אַז אַלֶע וָואס הָאבְּן זִיךְ גֶע'טוֹבֵל'ט הָאבְּן זִיךְ גֶע'טוֹבֵל'ט אִין אַ פָּשׁוּט'עֶ וַואנֶע רַחְמָנָא לִצְלָן. דִי פַארְשָׁאלְטֶענֶע רֶעגִירוּנְג, דִי מְדִינָה שֶׁל גֵיהִנוֹם הָאט נִישְׁט גֶעלָאזְט בּוֹיעֶן אַ מִקְוָה, הָאט מוֹהַרָא"ש גֶעבּוֹיט אִינְמִיטְן דִי נַאכְט שְׁטִילֶערְהֵייט אַ מִקְוָה מִיט שְׁרֶעקְלִיכֶע פֵּיין, דֶערְפַאר הָאט מוֹהַרָא"ש צוּגֶעזָאגְט אַז יֶעדֶע פְרוֹי וָואס וֶועט נוּצְן דִי "מִקְוָה מַלְכָּה" וֶועט הָאבְּן קִינְדֶער, אֲפִילוּ פְרוֹיעֶן וָואס קֶענֶען בְּדֶרֶךְ הַטֶבַע נִישְׁט הָאבְּן קַיין קִינְדֶער וֶועלְן זוֹכֶה זַיין צוּ קִינְדֶער, אוּן דָאס זֶעט מֶען קְלָאר.

אִיךְ אַלֵיינְס קֶען אִינְגֶעלַייט וָואס הָאבְּן נִישְׁט גֶעהַאט קַיין קִינְדֶער, דִי דָאקְטוֹרִים הָאבְּן זֵיי מְיַיאֵשׁ גֶעוֶוען פוּן הָאבְּן קִינְדֶער, אָבֶּער זֵיי זֶענֶען גֶעפָארְן קַיין יַבְנְאֵל אוּן גֶענוּצְט דִי סְגוּלָה אוּן זֵיי הָאבְּן זוֹכֶה גֶעוֶוען צוּ קִינְדֶער; וַוייל אַ זַאךְ וָואס מֶען לֵייגְט אַרַיין דֶערִין מְסִירוּת נֶפֶשׁ הָאט אַ כֹּחַ צוּ בְּרֶענְגֶען אַלֶע סָארְט יְשׁוּעוֹת.

אַזוֹי אוֹיךְ מִיטְ'ן דְרוּקְן דֶעם סֵפֶר אֲשֶׁר בַּנַּחַל; דִי בְּרִיוו הָאט מוֹהַרָא"ש גֶעשְׁרִיבְּן מִיט מְסִירוּת נֶפֶשׁ צוּ מְחַזֵק זַיין אִידִישֶׁע קִינְדֶער זֵיי זָאלְן זִיךְ צוּרִיק קֶערְן צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן, דֶערְפַאר הָאט דָאס אַ כֹּחַ צוּ בְּרֶענְגֶען אַלֶע יְשׁוּעוֹת אוּן אַלֶע רְפוּאוֹת. וואוֹיל אִיז דֶעם וָואס הֶעלְפְט דְרוּקְן דִי סְפָרִים, עֶר וֶועט זוֹכֶה זַיין צוּ זֶען

אָפֶענֶע יְשׁוּעוֹת און אָפֶענֶע רְפוּאוֹת.

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן זָאלְסְט הָאבְּן הַצְלָחָה אִין אַלֶע עִנְיָנִים.

...

פַארְוָואס שְׁרַייבְּט מוֹהַרָא"ש אַזוֹי שַׁארְף אִין זַיין צַוָואָה?

שְׁאֵלָה:

לְכָבוֹד דֶער רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א,

אִיךְ בִּין זִיךְ מְחַיֶה מִיט דִי חִיזוּק פוּנֶעם רֹאשׁ יְשִׁיבָה וָואס הַאלְט מִיר מַמָּשׁ בַּיים לֶעבְּן, אִיךְ הָאבּ אָנְגֶעהוֹיבְּן לֶעבְּן, און אִיךְ הָאבּ אָנְגֶעהוֹיבְּן לֶערְנֶען אוֹיפְ'ן סֵדֶר דֶרֶךְ הַלִימוּד.

אִיךְ הָאבּ אָבֶּער אַ זַאךְ וָואס שְׁטֶערְט מִיר זֵייעֶר, דָאס וָואס אִיךְ הָאבּ גֶעלֵיינְט אִין דִי צַוָואָה פוּן מוֹהַרָא"ש וואו עֶר שְׁרַייבְּט זֵייעֶר שַׁארְף אוֹיף דִי אַלֶע וָואס הָאבְּן אִים גֶעטְשֶׁעפֶּעט, אַז דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער וֶועט נְקָמָה נֶעמֶען אִין זֵיי, און אַזוֹי וַוייטֶער. ווִי אַזוֹי קֶען אַ צַדִיק רֶעדְן אַזוֹי? צוּ וֶועלְן זֶען שְׁלֶעכְטְס בַּיי אַנְדֶערֶע אִידְן? אַ צַדִיק אִיז דָא צוּ מַשְׁפִּיעַ זַיין נָאר גוּטְס פַאר יֶעדְן.

אִיךְ מֵיין גָארְנִישְׁט פֶּערְזֶענְלִיךְ, אָבֶּער עֶס אִיז מִיר שְׁוֶוער אָנְצוּגֵיין מִיטְ'ן לֶערְנֶען אוֹיפְ'ן סֵדֶר דֶרֶךְ הַלִימוּד צוּלִיבּ דִי קַשְׁיוֹת וָואס אִיךְ הָאבּ אוֹיף מוֹהַרָא"שׁ, וּבִפְרַט אוֹיף דֶעם וָואס עֶר שְׁרַייבְּט אִין זַיין צַוָואָה.

יְיַשֶׁר כֹּחַ.

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרַךְ - יוֹם א' פַּרְשַׁת יִתְרוֹ, י"ד שְׁבַט, שְׁנַת תש"פ לִפְרָט קָטָן

לְכָבוֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

אִיךְ הָאבּ עֶרְהַאלְטְן דַיין בְּרִיווּ.

ווִיסְן זָאלְסְטוּ אַז אַ צַדִיק ווִיל נִישְׁט זֶען שְׁלֶעכְטְס בַּיי אַנְדֶערֶע אִידְן, אַ צַדִיק ווִיל מַשְׁפִּיעַ זַיין פַאר אַלֶע אִידְן נָאר גוּטְס; עֶס גֵייט אִים אִין לֶעבְּן אַז אִידְן זָאלְן הָאבְּן נָאר גוּטְס.

דֶער צַדִיק הָאט אַזַא שְׁטַארְקֶע כֹּחַ אַז עֶר קֶען צוּרִיק בְּרֶענְגֶען דִי גַאנְצֶע וֶועלְט צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן, וָואס טוּט דֶער ס"מ? עֶר הָאט זֵייעֶר מוֹרָא אוֹיבּ דֶער צַדִיק וֶועט אַנְטְפְּלֶעקְט וֶוערְן, וַוייל דֶעמָאלְט וֶועלְן דָאךְ אַלֶע אִידְן צוּרִיק קוּמֶען צוּם

אֵייבֶּערְשְׁטְן, דֶערְפַאר מַאכְט עֶר מֶען זָאל רֶעדְן שְׁלֶעכְטְס אוֹיף'ן צַדִיק, אַזוֹי הַאלְטְן זִיךְ מֶענְטְשְׁן צוּרִיק פוּן מְקוּרָב וֶוערְן צוּ אִים; עֶר פַארְשְׁטֶעלְט דֶעם צַדִיק וָואס קֶען צוּרִיק בְּרֶענְגֶען יֶעדְן אֵיינֶעם צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן, אֲפִילוּ מֶענְטְשְׁן וָואס זֶענֶען שׁוֹין זֵייעֶר וַוייט, אַזוֹי וִוי דֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט (חַיֵּי מוֹהֲרַ"ן, סִימָן רנא): "יֵשׁ לָאֵל יָדִי לְהַחֲזִיר כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ לְמוּטָב", אִיךְ קֶען צוּרִיק בְּרֶענְגֶען דִי גַאנְצֶע וֶועלְט צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן, "וְלֹא בִּלְבַד אֲנָשִׁים פְּשׁוּטִים", נִישְׁט נָאר פְּשׁוּט'ע מֶענְטְשְׁן קֶען אִיךְ צוּרִיק בְּרֶענְגֶען צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן, "אֶלָּא אֲפִלּוּ צַדִּיקִים וַאֲנָשִׁים גְּדוֹלִים אֲנִי יָכוֹל לְהַחֲזִירָם לְמוּטָב", אִיךְ קֶען צוּרִיק בְּרֶענְגֶען אַלֶע גְרוֹיסֶע צַדִיקִים צוּם גוּטְ'ן וֶועג; קוּמְט עֲמָלֵק אוּן מַאכְט לֵיצָנוּת אוֹיף דִי אֱמֶת'ע צַדִיקִים, אַלֶעס נָאר צוּ פַארְשְׁטֶעלְן דֶעם אֱמֶת'ן צַדִיק.

אַז דוּ וֶועסְט נָאכְאַמָאל לֶערְנֶען דִי צַוָואָה מִיט אַן אֱמֶת'ן בְּלִיק וֶועסְטוּ זֶען אַז דָאס אִיז בִּכְלַל נִישְׁט שַׁארְף גֶעשְׁרִיבְּן, עֶס אִיז פוּל מִיט רַחְמָנוּת; דוּ וֶועסְט וֵויינֶען וֶוען דוּ וֶועסְט לֵיינֶען דִי וֶוערְטֶער וָואס מוֹהֲרָא"ש שְׁרַייבְּט אִין דִי צַוָואָה (צַוָּאַת מוֹהֲרָא"שׁ, אוֹת יד): "לֹא הָיָה לִי יוֹם אֶחָד טוֹב בְּזֶה הָעוֹלָם - בְּלִי שׁוּם גֻּזְמָא כְּלָל", אִיךְ הָאבּ נִישְׁט גֶעהַאט קַיין אֵיין גוּטְן טָאג אִין מַיין לֶעבְּן, אָן קַיין גוּזְמָא, "וּמַמָּשׁ בָּכִיתִי בְּכָל יוֹם וָיוֹם", אִיךְ פְלֶעג וֵויינֶען יֶעדְן טָאג פוּן מַיין לֶעבְּן, "מֵרֹב צַעַר וְעַגְמַת נֶפֶשׁ שֶׁסְּבָבוּנִי מִבַּיִת וּמִחוּץ", פוּן דִי יְסוּרִים וָואס אִיז אוֹיף מִיר אַרִיבֶּער - סֵיי פוּן אִינְדְרוֹיסְן אוּן סֵיי פוּן שְׁטוּבּ; מִיט אַלֶע צָרוֹת אִין יְסוּרִים הָאט עֶר נִישְׁט אוֹיפְגֶעהֶערְט מְחַזֵק זַיין אִידִישֶׁע קִינְדֶער, טָאג אוּן נַאכְט, נַאכְט אוּן טָאג - הָאט עֶר גֶעשְׁרִיבְּן סְפָרִים אוּן קוּנְטְרֵסִים פַאר בָּחוּרִים אוּן מֵיידְלֶעךְ זֵיי זָאלְן הָאבְּן מִיט וָואס זִיךְ צוּ מְחַזֵק זַיין.

אִיךְ הָאבּ נָאכְאַמָאל אַפִּיר גֶענוּמֶען דִי צַוָואָה אוֹיפְצוּזוּכְן וֶועלְכֶע שְׁטִיקֶל דִיר שְׁטֶערְט, אִיךְ לֵיין אוּן אִיךְ וֵויין זֶעעֶנְדִיג וָואס מוֹהֲרָא"ש שְׁרַייבְּט (שָׁם, אוֹת יא): "אִיךְ ווִיל אַייךְ זָאגְן דֶעם רֵיינֶעם אֱמֶת, אַז דִי אַלֶע וָואס הָאבְּן גֶעהַאט אַ חֵלֶק אִין דֶעם שְׁלֶעכְטְן נָאמֶען וָואס מֶען הָאט אַרוֹיסְגֶעלָאזְט אוֹיף מִיר, זָאל מְקוּיָם וֶוערְן בַּיי זֵיי דֶער פָּסוּק (תְּהִלִּים יב, ד): "יַכְרֵת ה' כָּל שִׂפְתֵי חֲלָקוֹת לָשׁוֹן מְדַבֶּרֶת גְּדֹלוֹת, אֲשֶׁר אָמְרוּ לִלְשֹׁנֵנוּ נַגְבִּיר שְׂפָתֵינוּ אִתָּנוּ מִי אָדוֹן לָנוּ" - זֵיי וֶועלְן אִינְגַאנְצְן פַארְשְׁנִיטְן וֶוערְן. אוּן זֵיי וֶועלְן קֵיינְמָאל נִישְׁט פַארְגֶעבְּן וֶוערְן אוֹיף דָאס וָואס זֵיי הָאבְּן גֶעטוּן, דֶער הֵיילִיגֶער "רְמָ"א" פַּסְקְ'נְט (אוֹרַח חַיִּים סִימָן תר"ו) אַז אוֹיבּ מֶען הָאט אַרוֹיסְגֶעלָאזְט אַ שְׁלֶעכְטְן נָאמֶען אוֹיף אַ מֶענְטְשׁ דַארְף מֶען יֶענֶעם נִישְׁט מוֹחֵל זַיין. דֶער "מָרְדְּכַי"

שְׁרַייבְּט אַז אוֹיב מֶען לָאזְט אַרוֹיס אַ שְׁלֶעכְטְן נָאמֶען אוֹיף אַ מֶענְטְשׁ וֶוערְט דָאס קֵיינְמָאל נִישְׁט פַאַרְגֶעבְּן - "אֵין לוֹ מְחִילָה עוֹלָמִית", עַיֵּין שָׁם.

דָאס וָואס מוֹהֲרָא"ש שְׁרַייבְּט אִיז בִּכְלַל נִישְׁט שַׁארְף, דָאס אִיז וָואס דָּוִד הַמֶּלֶךְ בֶּעט דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן (תְּהִלִּים יב, ד) אַז דִי אַלֶע וָואס רֶעדְן שְׁלֶעכְטְס אוֹיף צַדִּיקִים, זֵיי פַאַרְשְׁפְּרֵייטְן לָשׁוֹן הָרָע אוֹיפְ'ן צַדִּיק אוּן זֶענֶען גוֹרֵם אַז אִידִישֶׁע קִינְדֶער זָאלְן נִישְׁט קֶענֶען תְּשׁוּבָה טוּן - זָאלְן נִישְׁט הָאבְּן קֵיין חֵלֶק אוֹיף דִי וֶועלְט אוּן אוֹיף יֶענֶע וֶועלְט; דוּ שְׁרַייבְּסְט אַז דוּ הָאסְט קַשְׁיוֹת אוֹיף מוֹהֲרָא"ש, אִיךְ ווִיל דִיר פְרֶעגְן, תְּהִלִּים הָאסְטוּ אוֹיךְ אוֹיפְגֶעהֶערְט זָאגְן? דָּוִד הַמֶּלֶךְ בֶּעט אִין תְּהִלִּים (שָׁם): "יַכְרֵת ה' כָּל שִׂפְתֵי חֲלָקוֹת, לָשׁוֹן מְדַבֶּרֶת גְּדֹלוֹת, אֲשֶׁר אָמְרוּ לִלְשֹׁנֵנוּ נַגְבִּיר שְׂפָתֵינוּ אִתָּנוּ מִי אָדוֹן לָנוּ", דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל פַארְשְׁנַיידְן אַלֶע בַּעֲלֵי לָשׁוֹן הָרָע, זֵיי זָאלְן נִישְׁט הָאבְּן קֵיין חֵלֶק לְעוֹלָם הַבָּא; הָאסְטוּ אוֹיפְגֶעהֶערְט צוּ זָאגְן תְּהִלִּים?

קוּק וַוייטֶער וָואס מוֹהֲרָא"ש שְׁרַייבְּט, פַאַרְוָואס אִיז עֶר זֵיי נִישְׁט מוֹחֵל? פַאַרְוָואס בֶּעט עֶר דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן אַז עֶר זָאל זֵיי פַארְשְׁנַיידְן: "דִי מֶענְטְשְׁן וֶועלְכֶע הָאבְּן אוֹיף מִיר אַרוֹיסגֶעלָאזְט דֶעם שְׁלֶעכְטְן נָאמֶען הָאבְּן מִיט דֶעם גֶעמַאכְט אוּן גוֹרֵם גֶעוֶוען אַז טוֹיזְנְטֶער אִידְן זָאלְן נִישְׁט תְּשׁוּבָה טוּן, דִי מֶענְטְשְׁן וָואס הָאבְּן דָאס גֶעטוּן זֶענֶען 'חוֹטְאִים וּמַחְטִיאִים אֶת הָרַבִּים', וָואס נָאר דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער וַוייסְט, אוּן עֶר וֶועט זִיכֶער נְקָמָה נֶעמֶען פוּן זֵיי".

אַ צַדִּיק גֵייט אִין לֶעבְּן צוּרִיק צוּ בְּרֶענְגֶען אַלֶע אִידְן צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן; אִים גֵייט נִישְׁט אָן אַז מֶען רֶעדְט אוֹיף אִים, אִים שְׁטֶערְט נִישְׁט וָואס מֶען טוּט מִיט אִים, עֶר אִיז בַּיי זִיךְ גָארְנִישְׁט, עֶר אִיז בָּטֵל וּמְבוּטָל צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן, בַּיים לֶעבְּן אִיז עֶר שׁוֹין בַּיי זִיךְ "שָׁכֵן לֶעָפָר בְּחַיָּיו", אַזוֹי ווִי עֶר לִיגְט שׁוֹין בַּאגְרָאבְּן, עֶר ווִיל גָארְנִישְׁט, עֶר דַארְף גָארְנִישְׁט, עֶר אִיז יֶעדֶע רֶגַע גְרֵייט צוּרִיק צוּ גֵיין צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן, עֶר ווִיל אֵיין זַאךְ: 'אַלֶע אִידְן זָאלְן זַיין בַּאהָאפְטְן צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן'. מוֹהֲרָא"ש פְּלֶעגְט זָאגְן: "מִיר גֵייט נִישְׁט אָן וָואס מֶען רֶעדְט אוֹיף מִיר, עֶס גֵייט מִיר אָן אַז מֶען הַאלְט צוּרִיק מֶענְטְשְׁן פוּן תְּשׁוּבָה טוּן; דָאס וָואס אִיךְ שְׁרַייבּ אַנְטְקֶעגְן דִי וָואס רֶעדְן אוּן מַאכְן חוֹזֵק פוּן מִיר, וָואס אִיז נוֹגֵעַ פַאר מִיר אַלֵיינְס גֵייט מִיר נִישְׁט אָן, נָאר דִי מֶענְטְשְׁן זֶענֶען גוֹרֵם אַז טוֹיזְנְטֶער אִידְן זָאלְן נִישְׁט תְּשׁוּבָה טוּן".

אִיךְ ווִיל דִיר פְרֶעגְן, וָואס וָואלְסְטוּ גֶעטוּן וֶוען דוּ זֶעסְט מֶענְטְשְׁן וֶוערְן

דֶערטְרָאנְקֶען אִין וַואסֶער און עֶס שְׁטֵייט אֵיינֶער און וַוארְפְט זֵיי אוֹיס שְׁטְרִיקְן זֵיי זָאלְן זִיךְ קֶענֶען רַאטֶעוֶוען, קוּמֶען לֵצִים און שְׁנַיידְן אָפּ דִי שְׁטְרִיקְן און אַלֶע מֶענְטְשְׁן אִין וַואסֶער וֶוערן דֶערטְרָאנְקֶען, וָואס וָואלְסְטוּ גֶעטוּן מִיט דִי לֵצִים? ווִי אַזוֹי וָואלְסְטוּ גֶעקוּקְט אוֹיף זֵיי? ווִי אַזוֹי וָואלְסְטוּ גֶעשְׁרִיבְּן אוֹיף זֵיי? זֶענֶען זֵיי נִישְׁט קַיין רוֹצְחִים? דָאס זֶעלְבֶּע אִיז וֶוען אֵיינֶער רֶעדְט לָשׁוֹן הָרָע אוֹיף סְפָרִים און קוּנְטְרֵסִים וָואס זֶענֶען מְחַזֵּק צֶעבְּרָאכֶענֶע בָּחוּרִים און מֵיידְלֶעךְ וָואס דֶערְטְרוּנְקֶען זִיךְ, זֵיי פַּאלְן אַרָאפּ אִין זִינְד, זֵיי הָאבְּן נָאךְ אֵיין הָאפֶענוּנְג צוּרִיק צוּ קוּמֶען, דוּרךְ דִי סְפָרִים און קוּנְטְרֵסִים און עֶס קוּמֶען מֶענְטְשְׁן וָואס זָאגְן: "מֶען טָאר נִישְׁט אַרַיינְקוּקְן אִין דִי סְפָרִים און קוּנְטְרֵסִים", וָואס זֶענֶען זֵיי? ווִי אַזוֹי דַארְף מֶען קוּקְן אוֹיף זֵיי?

מִיט דֶעם אַלֶעם וָואס מוֹהֲרָא"שׁ הָאט גֶעלִיטְן אַלֶע יָארְן פוּן דִי וָואס רֶעדְן אוֹיף אִים, בֶּעט אוּנְז מוֹהֲרָא"שׁ מִיר זָאלְן נִישְׁט מַאכְן קַיין מַחְלוֹקֶת און מִיר זָאלְן זִיךְ נִישְׁט קְרִיגְן מִיט קֵיינֶעם; אַזוֹי ווִי מוֹהֲרָא"שׁ שְׁרַייבְּט וַוייטֶער (צַוָּואַת מוֹהֲרָא"שׁ, שָׁם): "מִיט-דֶעם-אַלֶעם בֶּעט אִיךְ אַייךְ, מַיינֶע טַייעֶרֶע קִינְדֶער און תַּלְמִידִים, אַז אִיר זָאלְט זִיךְ נִישְׁט אַרַיינְמִישְׁן אִין קַיין מַחְלוֹקֶת, אִיר זָאלְט נָאר שְׁטִיל שְׁוַוייגְן און נִישְׁט עֶנְטְפֶערְן פַאר דִי וָואס הָאבְּן מִיר פַארְשֶׁעמְט. דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער אִיז זִיכֶער גֶערֶעכְט מִיט אַלֶעם וָואס עֶר טוּט, אִיךְ דַארְף תְּשׁוּבָה טוּן, און דָאס טוּ אִיךְ טַאקֶע, יֶעדְן טָאג טוּ אִיךְ נָאכְאַמָאל תְּשׁוּבָה, וַוייל נִישְׁט אוּמְזִיסְט רוֹדְפְ'ט מֶען מִיר.

וָואס טוּ אִיךְ דֶען? אִיךְ בִּין נָאר מְגַלֶּה דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן פַאר דִי גַאנְצֶע וֶועלְט, אוֹיף אַזַא וֶועג אַז אֲפִילוּ דֶער שְׁוַואכְסְטֶער און נִידֶערִיגְסְטֶער מֶענְטְשׁ זָאל אוֹיךְ קֶענֶען שְׁפִּירְן דִי לִיכְטִיגְקַייט פוּנֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן. און דֶערִיבֶּער אִיז דִי מִדַּת הַדִּין מְקַטְרֵג אוֹיף מִיר, און דִי מִדַּת הַדִּין גֵייט אַרַיין אִין דִי רְשָׁעִים וֶועלְכֶע טְשֶׁעפֶּענֶען מִיר און קְרִיגְן אוֹיף מִיר, און אִיךְ דַארְף נָאר טוּן תְּשׁוּבָה שְׁלֵימָה. וַוייל אוֹיף צוּ קֶענֶען מְגַלֶּה זַיין דִי לִיכְטִיגְקַייט פוּנֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן אוֹיף אַזַא גֶעוַואלְדִיגֶע פַארְנֶעם, דַארְף מֶען הָאבְּן אַ סְפֶּעצִיעֶלֶע זְכִיָּה פוּן הִימְל.

אָבֶּער פוּן אַייךְ בֶּעט אִיךְ אַז אִיר זָאל נָאר אָפְּשְׁוַוייגְן, אִיר זָאלְט גָארְנִישְׁט צוּרִיק עֶנְטְפֶערְן פַאר דִי אַלֶע וָואס רֶעדְן קֶעגְן מִיר, זֵיי וֶועט שׁוֹין דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער בַּאשְׁטְרָאפְן, וַוייל וֶוער עֶס רֶעדְט אוֹיף מִיר וֶועט שׁוֹין כַאפְּן זַיינְס, פְרִיעֶר אָדֶער שְׁפֶּעטֶער".

אַז דוּ הָאסְט קַשְׁיוֹת אוֹיף צַדִּיקִים זָאלְסְטוּ טוּן וָואס דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי

אֱלִימֶלֶךְ זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ זָאגְט (הַנְהָגוֹת אָדָם, סִימָן א) מֶען זָאל זִיךְ מִתְבּוֹדֵד זַיין אוּן וויינֶען צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן אוֹיף אַלֶע מַעֲשִׂים וָואס מֶען דַארְף פַארֶעכְטְן, "וְאָז יִרְאֶה בְּעַצְמוֹ שֶׁעָמְדוּ עֲוֹנוֹתָיו נֶגֶד עֵינָיו, וְיִזְכֹּר אֶת חַטֹּאתָיו וַעֲווֹנוֹתָיו וּפְשָׁעָיו כֶּהָרִים וּגְבָעוֹת", דֶעמָאלְט וֶועט עֶר זֶען דִי עֲבֵירוֹת וָואס גְרֵייכְט אַזוֹיפִיל ווִי רִיזִיגֶע בֶּערְג, "אֲשֶׁר מֵעוֹלָם לֹא זָכַר אוֹתָם אִם עָשָׂה כָּכָה". וָואס פַאר'ן זִיךְ מִתְבּוֹדֵד זַיין הָאט עֶר בִּכְלַל נִישְׁט גֶעווּאוּסְט אַז עֶר דַארְף תְּשׁוּבָה טוּן אוֹיף דֶעם, "כָּכָה יַעֲשֶׂה לֹא פַּעַם וְלֹא שְׁתַּיִם וְלֹא מֵאָה פְּעָמִים, עַד אֲשֶׁר יְרַחֲמוּ עָלָיו מִן הַשָּׁמַיִם", אַזוֹי זָאל עֶר טוּן נִישְׁט אֵיין מָאל, נִישְׁט צְווֵיי מָאל, נִישְׁט הוּנְדֶערְט מָאל; עֶר זָאל זִיךְ אַזוֹי פִירְן בִּיז דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער וֶועט רַחְמָנוּת הָאבְּן אוֹיף אִים אוּן אִים פִירְן אוֹיפְ'ן רִיכְטִיגְן וֶועג, "וְיִתְפַּלֵּל לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שֶׁיַּדְרִיכֵהוּ בַּדֶּרֶךְ וְיוֹרֵהוּ דַרְכּוֹ שֶׁלֹּא יְבַלֶּה חַיֵּי חַיָּיו", עֶר זָאל בֶּעטְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן עֶר זָאל ווִיסְן ווִי אַזוֹי זִיךְ צוּ פִירְן, עֶר זָאל נִישְׁט פַארְבְּרֶענְגֶען זַיינֶע יָארְן אוּן טֶעג מִיט נַארִישְׁקֵייטְן, בִּיז דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער וֶועט אִים הֶעלְפְן עֶר וֶועט ווִיסְן ווִי אַזוֹי זִיךְ צוּ פִירְן.

הַלְוַאי זָאלְסְטוּ זִיךְ מַאכְן אַ שִׁיעוּר אִין לֶערְנֶען יֶעדְן טָאג דִי צַוָואָה פוּן מוֹהֲרָא"שׁ, דוּרְכְדֶעם וֶועסְטוּ זוֹכֶה זַיין צוּ לֶעבְן מִיטְ'ן אֵייבֶּערְשְׁטְן. בִּפְרַט אוֹת ט וואוּ מוֹהֲרָא"שׁ שְׁרַייבְּט: "זִכְרוּ הֵיטֵיב וְתִתְיַשְּׁבוּ עַצְמְכֶם וְאָז תִּרְאוּ כִּי שָׁוְא תְּשׁוּעַת אָדָם, וְהַכֹּל הֶבֶל הֲבָלִים", גֶעדֶענְקְט גוּט אוּן נֶעמְט גוּט אַרַיין אִין אַייעֶר קָאפּ אַז אִיר הָאט קֵיינֶעם נִישְׁט אוֹיף דִי וֶועלְט, עֶס אִיז אַ שָׁאד זִיךְ צוּ פַארְלָאזְן אוֹיף מֶענְטְשְׁן, "אַף אֶחָד לֹא יָכוֹל לַעֲזוֹר לָכֶם, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לְהַזִּיק לָכֶם", קֵיינֶער קֶען אַייךְ נִישְׁט הֶעלְפְן אוּן זִיכֶער נִישְׁט שְׁלֶעכְטְס טוּן, "וְעַל כֵּן אַל תִּירְאוּ וְאַל תֵּחַתּוּ מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁאַל תַּחֲנִיפוּ אֶת שׁוּם בְּרִיָּה, כִּי לֹא יוֹעִיל כְּלָל, אֶלָּא עוֹד יַזִּיק לָכֶם בִּבְרִיאוּתְכֶם", דֶערִיבֶּער זָאלְט אִיר נִישְׁט מוֹרָא הָאבְּן פוּן קֵיין שׁוּם מֶענְטְשׁ אוּן אִיר זָאלְט זִיךְ נִישְׁט חַנְפְ'נֶען צוּ קֵיינֶעם וַוייל דָאס וֶועט אַייךְ גָארְנִישְׁט הֶעלְפְן, פַארְקֶערְט, דָאס וֶועט אַייךְ שָׁאטְן צוּם גֶעזוּנְט, "כִּי כְּשֶׁאָדָם שָׂם בִּטְחוֹנוֹ בְּבָשָׂר וָדָם, וְאַחַר כָּךְ כְּשֶׁאֵינוֹ נַעֲשָׂה כִּרְצוֹנוֹ אֲזַי בָּא לִידֵי אַכְזָבוֹת גְּדוֹלוֹת עַד מְאֹד, וְנִשְׁבָּר לְגַמְרֵי, וְנוֹפֵל רוּחוֹ, וְנֶחֱלַשׁ דַּעְתּוֹ", וַוייל וֶוען מֶען פַארְלָאזְט זִיךְ אוֹיף מֶענְטְשְׁן אוּן דֶערְנָאךְ זֶעט מֶען אַז יֶענֶער אִיז נִישְׁט אִינְטֶערֶעסִירְט דִיר צוּ הֶעלְפְן אוּן עֶר קֶען דִיר נִישְׁט הֶעלְפְן, דַאן וֶוערְט מֶען זֵייעֶר אַנְטוֹישְׁט אוּן זֵייעֶר צֶעבְּרָאכְן, "אֲבָל בָּזֶה שֶׁמַּכְנִיסִים אֶת עַצְמוֹ לְגַמְרֵי בֶּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אָז מַצְלִיחִים בְּכָל הָעִנְיָנִים, כִּי אֵינוֹ חוֹנֵף לְשׁוּם בְּרִיָּה, וְכֵן אֵינוֹ

מִתְיָרֵא מִשּׁוּם בְּרִיָּה, וְחַי אֶת הַחַיִּים שֶׁלּוֹ", אָבֶּער אַז מֶען גְלֵייבְּט אִינֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן און מֶען פַארְלָאזְט זִיךְ אוֹיף אִים - אִיז מֶען זֵייעֶר מַצְלִיחַ, עַיֵּין שָׁם.

אִיךְ הָאף אַז דוּ וֶועסְט אָפְּלָאזְן דַיינֶע נַארִישֶׁע חָכְמָה'לֶעךְ, דוּ וֶועסְט צוּרִיק אָנְהוֹיבְּן לֶערְנֶען פְלֵייסִיג דֶעם דֶרֶךְ הַלִּימוּד, וֶועסְטוּ זוֹכֶה זַיין צוּ לֶערְנֶען כָּל הַתּוֹרָה כֻּלָּהּ. מוֹהֲרַא"שׁ זִכְרוֹנוֹ לִבְרָכָה שְׁרַייבְּט אִין דִי צַוָּואָה (אות יג): "וּכְשֶׁתַּגִּיעוּ לְעוֹלָם הָאֱמֶת אָז תִּיוָכְחוּ צִדְקַת 'סֵדֶר דֶּרֶךְ הַלִּימּוּד' שֶׁל רַבֵּינוּ זַ"ל", וֶוען אִיר וֶועט אַרוֹיף קוּמֶען אוֹיף יֶענֶע וֶועלְט וֶועט אִיר זִיךְ אִיבֶּערְצֵייגְן דִי וָוארְהֵייט פוּנֶעם הֵיילִיגְן רֶבִּינְ'ס 'סֵדֶר דֶרֶךְ הַלִּימוּד'; "וְעַל כֵּן מַה וְלָמָּה לָכֶם לְהִתְוַכֵּחַ?! טַעֲמוּ וּרְאוּ כִּי טוֹב הַשֵּׁם, הַרְגִּילוּ עַצְמְכֶם לָזֶה וְאָז תִּרְאוּ וְתִרְגְּשׁוּ כָּל מִינֵי טַעֲמִים בְּחַיֵּיכֶם", דֶערִיבֶּער זָאלְט אִיר זִיךְ נִישְׁט טַעְנָה'ן מִיט קֵיינֶעם, נָאר גֶעוואוּינְט אַייךְ צוּ צוּ לֶערְנֶען לוֹיט דֶעם סֵדֶר דֶרֶךְ הַלִּימוּד, דֶעמָאלְט וֶועט אִיר זֶען און שְׁפִּירְן אַלֶע טַעֲמִים אוֹיף דִי וֶועלְט, "כִּי הַתּוֹרָה הִיא חִיּוּתֵנוּ בָּעוֹלָם הַזֶּה וּבָעוֹלָם הַבָּא, חִיּוּת גַּשְׁמִי וְחִיּוּת רוּחָנִי", וַוייל דִי תּוֹרָה אִיז אוּנְזֶער לֶעבְּן אוֹיף דִי וֶועלְט און אוֹיף יֶענֶע וֶועלְט, דִי תּוֹרָה גֶעבְּט אוּנְז לֶעבְּן סַיי בְּגַשְׁמִיּוּת און סַיי בְּרוּחָנִיּוּת, "אַשְׁרֵי מִי שֶׁאֵינוֹ מַטְעֶה עַצְמוֹ בָּזֶה הָעוֹלָם כְּלָל, וְיוֹדֵעַ אֲשֶׁר עִיקַּר הַלִּימּוּד הוּא רַק לַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ וְלוֹמֵד עַל מְנָת לְקַיֵּים מִצְוֹתָיו יִתְבָּרַךְ וְלַעֲשׂוֹת נַחַת רוּחַ לוֹ יִתְבָּרַךְ", ווָאוּיל אִיז דֶעם מֶענְטְשׁ וָואס לָאזְט זִיךְ נִישְׁט נַארְן און וֵוייסְט אַז דֶער עִיקָּר לִימּוּד הַתּוֹרָה אִיז צוּ טוּן דֶעם רָצוֹן פוּנֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן, עַיֵּין שָׁם.

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל רַחְמָנוּת הָאבְּן אוֹיף דִיר און אוֹיף אַלֶע אִידְן.

...

ווִי אַזוֹי אַרְבֶּעט דִי סְגוּלָה צוּ זָאגְן מַסֶּכֶת תַּעֲנִית צוּ וֶוערְן אַ חָתָן?

שְׁאֵלָה:

לִכְבוֹד דֶער רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א,

אִיךְ הָאב אָנְגֶעהוֹיבְּן צוּ טוּן דִי סְגוּלָה פוּן מוֹהֲרַא"שׁ צוּ זָאגְן מַסֶּכֶת תַּעֲנִית כְּדֵי צוּ טְרֶעפְן מַיין שִׁידוּךְ. אִיךְ וויל ווִיסְן ווִיפִיל טֶעג מֶען דַארְף זָאגְן מַסֶּכֶת תַּעֲנִית, אִיז דָא אַ בְּרִיוו וָואס מוֹהֲרַא"שׁ הָאט גֶעשְׁרִיבְּן אִיבֶּער דֶעם?

אוֹיךְ הָאב אִיךְ גֶעוָואלְט ווִיסְן, אַזוֹי ווִי אִיךְ בִּין אַ פְרִישֶׁער מְקוֹרָב, צִי אִיךְ דַארְף אוֹיךְ גֵיין

הַפָּצָה?

אִיךְ פְּרוּבִּיר זִיךְ שְׁטַארְקְן מִיט דִי הֵיילִיגֶע עֵצוֹת פוּן רֶבִּי'ן, אוּן אִיךְ בִּין לֶעצְטְנְס נָאכְאַמָאל גֶעפָארְן צוּם צִיּוּן הַקָּדוֹשׁ פוּן מוֹהֲרָא"שׁ אִין יַבְנִאֵל, אוּן אִיךְ הָאבּ זִיכֶער גֶע'פּוֹעֶלְ'ט אַלֶעס גוּטְס.

אַ גְרוֹיסְן יְיַשֵׁר כֹּחַ.

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת ה׳ יִתְבָּרַךְ - יוֹם ב׳ פַּרְשַׁת יִתְרוֹ, חֲמִשָּׁה עָשָׂר בִּשְׁבָט, שְׁנַת תש״פ לִפְרָט קָטָן

לִכְבוֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

אִיךְ הָאבּ עֶרְהַאלְטְן דַיין בְּרִיוו.

ווַאוּיל אִיז דִיר אַז דוּ לֶערְנְסְט יֶעדְן טָאג גַאנְץ מַסֶּכֶת תַּעֲנִית, יֶעדְן טָאג פוּן דִי שׁוֹבָבִי״ם טֶעג; אִין דֶעם זְכוּת וֶועסְטוּ בְּקָרוֹב טְרֶעפְן דַיין שִׁידוּךְ.

דָא הָאסְטוּ דֶעם בְּרִיוו (אֲשֶׁר בְּנַחַל-אִידִישׁ חֵלֶק ד, מִכְתָּב תכ) **וָואס מוֹהֲרָא״שׁ הָאט גֶעשִׁיקְט פַאר דִי בָּחוּרִים אָנְהוֹיבּ שׁוֹבָבִי״ם שְׁנַת תשע״ב:**

״בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם א׳ לְסֵדֶר שְׁמוֹת, י״ג טֵבֵת ה׳תשע״ב

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל תַּלְמִידֵי הַיְשִׁיבָה הַקְּדוֹשָׁה ״תִּפְאֶרֶת הַתּוֹרָה״ נֵרָם יָאִיר וְיִזְרַח.

הַיינְט הֵייבְּט זִיךְ אָן דִי פֶערְצִיג טֶעג פוּן שׁוֹבָבִי״ם, וָואס דָאס מֵיינְט דִי וָואכְן וָואס מֶען לֵיינְט שְׁ׳מוֹת וָ׳אֵרָא בֹּ׳א בְּ׳שַׁלַּח יִ׳תְרוֹ מִ׳שְׁפָּטִים, זָאגְט דֶער אֲרִ״י הַקָּדוֹשׁ דִי טֶעג זֶענֶען מְסוּגָּל צוּ פַארְרֶעכְטְן אַלֶע פְּגָמֵי הַבְּרִית וָואס אַ מֶענְטְשׁ הָאט פּוֹגֵם גֶעוֶוען, דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן פ״ז) **אַז דָאס אִיז גוֹרֵם פַאר אַ בָּחוּר עֶס זָאל אִים שְׁוֶוער אָנְקוּמֶען טְרֶעפְן זַיין בַּת זוּג, אוּן אוֹיךְ אַ אִינְגֶערְמַאן וֶועט אִים אָנְקוּמֶען שְׁוֶוער דִי שָׁלוֹם בַּיִת, אָבֶער אוֹיבּ עֶר וֶועט תְּשׁוּבָה טוּן, וֶועט אִים אַלֶעס פַארְרָאכְטְן וֶוערְן.**

עֶס וֶוערְט גֶעבְּרֶענְגְט אִין סְפָרִים הַקְּדוֹשִׁים אַז דִי פֶערְצִיג טֶעג דַארְף מֶען פַאסְטְן, אָבֶער עֶס אִיז בַּאווּאוּסְט אַז דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט אוּנְז אָנְגֶעזָאגְט נִישְׁט צוּ פַאסְטְן אוּן מֶען זָאל נִישְׁט נֶעמֶען פַאר זִיךְ אַלֵיין תַּעֲנִיתִים, עֶס אִיז עֶנְק אַלֶע בַּאווּאוּסְט וֶוען אִיךְ בִּין גֶעוֶוען בַּיי עֶנְק אִין דִי יְשִׁיבָה חֲמִשָּׁה עָשָׂר בְּאָב, וָואס אִיז פֶערְצִיג טֶעג פַאר רֹאשׁ הַשָּׁנָה, הָאבּ אִיךְ גֶעזָאגְט אַז דִי אַלֶע וָואס זֵיי וֶועלְן עֶנְדִיגְן יֶעדְן טָאג מַסֶּכֶת תַּעֲנִית, וֶועלְן טְרֶעפְן אַ גוּטְן שִׁידוּךְ, אוּן עֶס אִיז גֶעוֶוען קְלוּגֶע בָּחוּרִים וָואס הָאבְּן אָנְגֶענוּמֶען מַיינֶע וֶוערְטֶער אוּן זֵיי הָאבְּן גֶעלֶערְנְט מַמָּשׁ מִיט

מְסִירוּת נֶפֶשׁ יֶעדְן טָאג מַסֶכֶת תַּעֲנִית, אֲפִילוּ עֶס אִיז זֵיי אָנְגֶעקוּמֶען זֵייעֶר זֵייעֶר שְׁוֶוער, און עֶס אִיז גֶעוֶועזְן שְׁוֶוערֶע צַייטְן וְכוּ׳, ווִי פַּארְפְּלֵייצוּנְגֶען וְכוּ׳, און עֶס אִיז נִישְׁט גֶעוֶוען קַיין עֶלֶעקְטֶערִיק וְכוּ׳, און מֶען הָאט גֶעדַארְפְט לֶערְנֶען מִיט לֶעכְט וְכוּ׳, הָאט זֵיי דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים גֶעהָאלְפְן, און זֵיי הָאבְּן גֶעטְרָאפְן יֶעדֶער אֵיינֶער אַ גוּטְן שִׁידוּךְ, און דִי וָואס זֵיי הָאבְּן נָאכְנִישְׁט גֶעטְרָאפְן וְכוּ׳, קֶען זַיין אַז זֵייעֶר אֱמוּנָה אִיז נִישְׁט גֶעוֶוען אַזוֹי שְׁטַארְק, אִיבֶּערְדֶעם בִּין אִיך מַצִיעַ כַּאפְּט אַרַיין כָאטְשֶׁע דִי פֶערְצִיג טֶעג פוּן הַיינְט אָן לֶערְנֶען יֶעדְן טָאג מַסֶכֶת תַּעֲנִית, אַנְשְׁטָאט צוּ פַאסְטְן, וֶועט עֶטְץ זֶען וואוּנְדֶער אִיבֶּער וואוּנְדֶער דָאס אַלֶע וֶועלְן אִם יִרְצֶה הַשֵּׁם טוּן גוּטֶע שִׁידוּכִים, נָאר זִיךְ נִישְׁט מְיַיאֵשׁ זַיין״.

בְּנוֹגֵעַ הַפָּצָה וְכוּ׳; יֶעדֶער אֵיינֶער דַארְף עוֹסֵק זַיין אִין הַפָּצָה, נִישְׁט קַיין חִילוּק פְּרִישֶׁע מְקוּרָבִים אָדֶער אַלְטֶע מְקוּרָבִים, אַזוֹי הָאט אוּנְז דֶער רֶבִּי גֶעהֵייסְן דַארְפְן מִיר פָּאלְגְן דֶעם רֶבִּי׳ן און רֶבִּי נָתָן. רֶבִּי נָתָן אֵיידֶער עֶר אִיז נִסְתַּלֵק גֶעוָוארְן הָאט עֶר גֶעזָאגְט: ״עֶזְרָא הַסּוֹפֵר גֵייט אַוֶועק פוּן דֶער וֶועלְט, און טְרֵיף פָּסוּל אִיז זִיךְ מִתְגַּבֵּר, אַזוֹי פִיל ווִי ס׳אִיז הַיינְט דָא אֲלָפִים וּרְבָבוֹת טְרֵיף פָּסוּל; נָאר אֵיין בְּלֶעטְל פוּן רֶבִּינ׳ס סְפָרִים וֶועט זַיין אַ תִּיקוּן אוֹיף אַלְסְדִינְג״, און עֶר הָאט אוֹיסְגֶעפִירְט: ״אִיךְ זָאג אַייךְ אָן אַז אַייעֶר עוּבְדָא זָאל זַיין אִיר זָאלְט דְרוּקְן דִי סְפָרִים, עֶס זָאל זַיין ׳יָפוּצוּ מַעְיְנֹתֶיךָ חוּצָה׳; אִיר זָאלְט זַיין שְׁטַארְק מִיט ׳גֶעלְט׳ מִיט ׳רָצוֹן׳ און מִיט ׳טִרְחָא.

יֶעדֶער אֵיינֶער דַארְף טְרַאכְטְן: ׳ווִי אַזוֹי קֶען אִיךְ הֶעלְפְן אַרַיין בְּרֶענְגֶען דִי לִימוּדִים פוּן רֶבִּי׳ן אִין דִי וֶועלְט׳; מֶען דַארְף זַיין שְׁטַארְק מִיט ׳גֶעלְט׳, מִיט ׳רָצוֹן׳ און מִיט ׳טִרְחָא׳; אֵיינֶער קֶען בְּרֶענְגֶען גֶעלְט צוּ דְרוּקְן - זָאל עֶר בְּרֶענְגֶען גֶעלְט, אֵיינֶער קֶען דְרוּקְן - זָאל עֶר דְרוּקְן, אֵיינֶער קֶען גֵיין בַּיי דִי הַייזֶער מִיט דִי סְפָרִים וְכוּ׳ זָאל עֶר דָאס טוּן; יֶעדֶער אֵיינֶער דַארְף עוֹסֵק זַיין אִין דֶעם, נֶעמֶען אַ חֵלֶק אִין מְגַלֶּה זַיין דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן אוֹיף דִי גַאנְצֶע וֶועלְט.

אַז דוּ בִּיסְט גֶעוֶוען אִין יַבְנְאֵל בַּיי מוֹהֲרָא״שׁ׳ס צִיּוּן און אוֹיסְגֶעזָאגְט תְּהִלִּים וֶועסְטוּ זִיכֶער בְּקָרוֹב טְרֶעפְן דַיין שִׁידוּךְ.

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן זָאלְסְט הָאבְּן הַצְלָחָה אִין אַלֶע עִנְיָנִים.

...

פַארְוָואס זָאל מֶען נִישְׁט גֵיין אוֹיף טֶערֶעפִּי?

שְׁאֵלָה:

לְכָבוֹד דֶער רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א,

קוֹדֶם כָּל וִויל אִיךְ אַרוֹיסְבְּרֶענְגֶען מַיינֶע גֶעפִילְן אִיבֶּער דִי גֶעוַואלְדִיגֶע שִׁיעוּרִים אוּן חִיזּוּק, מִיט וָואס אִיר זֶענְט מְחַזֵּק אַזוֹיפִיל טוֹיזְנְטֶער אִידִישֶׁע קִינְדֶער יֶעדְן טָאג, ווִי אוֹיךְ דִי גֶעוַואלְדִיגֶע בְּרִיוו וָואס אִיר עֶנְטְפֶערְט פַאר יֶעדְן מִיט אַזַא שֵׂכֶל הַיָּשָׁר אוּן אַ קְלָארְקֵייט, מַמָּשׁ הַפְלֵא וָפֶלֶא. אִיךְ לֵיין כְּסֵדֶר דִי בְּרִיוו אוּן אִיךְ נֶעם דֶערְפוּן אַסַאךְ חִיזּוּק, דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל וַוייטֶער הֶעלְפְן.

אִיךְ הָאב גֶעוָואלְט פְרֶעגְן אֵיין זַאךְ וָואס אִיז מִיר זֵייעֶר אִינְטֶערֶעסַאנְט. חֲזַ"ל זָאגְן אוֹיפְ'ן פָּסוּק "וְרַפֹּא יְרַפֵּא" (שְׁמוֹת כא, יט) אַז "מִכַּאן שֶׁנִּתְּנָה רְשׁוּת לְרוֹפֵא לְרַפְּאוֹת", דָאס מֵיינְט אַז מֶען קֶען אוּן מֶען דַארְף גֵיין צוּ אַ דָאקְטֶער וֶוען עֶס פֶעלְט אוֹיס. אוּן אַזוֹי ווִי וֶוען אַ מֶענְטְשׁ הָאט אַ מַחֲלָה לֹא עָלֵינוּ אִין זַיין גוּף פַארְשְׁטֵייט מֶען אַז מֶען דַארְף גֵיין צוּ אַ דָאקְטֶער, דִי זֶעלְבֶּע וָואלְט גֶעדַארְפְט זַיין וֶוען אַ מֶענְטְשׁ לַיידְט נֶעבֶּעךְ אוֹיף זַיין נֶפֶשׁ, עֶר קֶען זִיךְ נִישְׁט קֵיין עֵצָה גֶעבְּן מִיט זַיין וַוייבּ, מִיט זַיינֶע קִינְדֶער, מִיט אַנְדֶערֶע מֶענְטְשְׁן, אוּן אַזוֹי וַוייטֶער. צִי עֶר הָאט אַ פְּרָאבְּלֶעם מִיט כַּעַס אָדֶער אַנְדֶערֶע שְׁלֶעכְטֶע מִדּוֹת, אָדֶער אֵיינֶער וָואס הָאט פְּרָאבְּלֶעמֶען מִיט פְּחָדִים, דִּמְיוֹנוֹת אוּן שְׁלֶעכְטֶע מַחְשָׁבוֹת, וָואלְט עֶר אוֹיךְ גֶעדַארְפְט גֵיין צוּ אַ נַפְשִׁיּוּת'דִיגֶער דָאקְטֶער אִים צוּ הֵיילְן.

דֶערְפַאר וואוּנְדֶער אִיךְ זִיךְ פַארְוָואס אִיר שְׁרַייבְּט אַלְץ אוֹיף דִי אַלֶע זַאכְן אַז דִי אֵיינְצִיגְסְטֶע עֵצָה צוּ דֶעם אִיז נָאר תְּפִלָּה. אִיךְ פַארְשְׁטֵיי אַז אֲפִילוּ וֶוען מֶען גֵייט זִיךְ יָא הֵיילְן דַארְף מֶען אַוַדַאי הָאבְּן אוֹיךְ תְּפִלָּה צוּ דֶעם, אַזוֹי ווִי בַּיי אַ גֶעוֶוענְלִיכֶע מַחֲלָה וָואס מֶען קֶען זִיךְ נִישְׁט פַארְלָאזְן בְּלוֹיז אוֹיפְ'ן דָאקְטֶער, מֶען דַארְף בֶּעטְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן צוּ הָאבְּן אַ רְפוּאָה שְׁלֵימָה, אָבֶּער פַארְוָואס שְׁרַייבְּט דֶער רֹאשׁ יְשִׁיבָה אַז נָאר תְּפִלָּה אִיז דִי אֵיינְצִיגְסְטֶע זַאךְ צוּ טוּן?

אִיךְ הָאף אִיר וֶועט מִיר קֶענֶען אוֹיסְקְלָארְן דִי זַאךְ, אוּן דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן אִיר זָאלְט וַוייטֶער קֶענֶען מַמְשִׁיךְ זַיין מִיט דִי הֵיילִיגֶע אַרְבֶּעט מִיט דִי הַרְבָּצַת הַתּוֹרָה, מִיט פִיל נַחַת אוּן הַרְחָבַת הַדַּעַת.

יְיִשַׁר כֹּחַ.

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרַךְ - יוֹם ב' פַּרְשַׁת יִתְרוֹ, חֲמִשָּׁה עָשָׂר בִּשְׁבַט, שְׁנַת תש"פ לִפְרָט

קָטָן

לְכָבוֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

אִיךְ הָאבּ עֶרְהַאלְטְן דַיין בְּרִיוו.

גֶעלוֹיבְּט דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן אַז עֶר הָאט מִיר מְקָרֵב גֶעוֶועז צוּם הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן; אִיךְ הָאבּ זוֹכֶה גֶעוֶועז צוּ מְקוֹרָב וֶוערְן צוּם הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן דוּרְךְ מוֹהַרְאַ"שׁ זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ, אוּן מִיר מְזַכֶּה גֶעוֶועז אִיבֶּערְצוּגֶעבְּן וַוייטֶער פַאר בְּנֵי הַנְּעוּרִים דִי עֵצוֹת פוּן רֶבִּי'ן. בִּפְרַט דִי לֶעצְטֶע פָּאר יָאר פוּן וֶוען מוֹהַרְאַ"שׁ זי"ע אִיז נִסְתַּלֵּק גֶעוָוארְן הָאבְּן בָּחוּרִים אוּן אִינְגֶעלַייט אָנְגֶעהוֹיבְּן שְׁרַייבְּן בְּרִיוו וואוּ זֵיי דֶערְצֵיילְן זֵייעֶר וַוייטָאג, זֵייעֶרֶע נִסְיוֹנוֹת אוּן אִיבֶּערְגֵייעֶכְצֶער וָואס גֵייט אַרִיבֶּער אוֹיף זֵיי, הָאט דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער מִיר מְזַכֶּה גֶעוֶועז צוּ שְׁרַייבְּן חִיזוּק אוּן עֵצוֹת פוּן הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן.

אַלֶע בְּרִיוו, אַלֶע עֵצוֹת אוּן חִיזוּק דָאס אִיז גֶענוּמֶען גֶעוָוארְן פוּן סֵפֶר הַקָּדוֹשׁ "אֲשֶׁר בַּנַּחַל"; דָאס עֶנְטְהַאלְט שֵׂכֶל פַארְ'ן לֶעבְּן, עֵצוֹת פַארְ'ן לֶעבְּן, חִיזוּק פַארְ'ן לֶעבְּן, וֶוערְטֶער פוּן הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן. וֶוען מֶען וֶוערְט מְקוֹרָב צוּם צַדִּיק אֱמֶת בַּאקוּמְט מֶען אַ קְלָארֶע שֵׂכֶל אוּן אַ לוֹיטֶערֶע אֱמוּנָה, אַזוֹי וִוי דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ח', אות ח): "וְצָרִיךְ לְבַקֵּשׁ מְאֹד מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ 'שֶׁיִּזְכֶּה לְהִתְקָרֵב לְמַנְהִיג אֲמִתִּי, כְּדֵי שֶׁיִּזְכֶּה לֶאֱמוּנָה אֲמִתִּית בִּשְׁלֵמוּת'", מֶען דַארְף אַסַאךְ בֶּעטְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן מֶען זָאל זוֹכֶה זַיין צוּ טְרֶעפְן אַן אֱמֶת'ן צַדִּיק וָואס קֶען צוּבְּרֶענְגֶען צוּ הָאבְּן אַ רֵיינֶע קְלָארֶע אֱמוּנָה, "כָּל הַמִּתְקָרְבִים לְמַנְהִיג אֲמִתִּי, זוֹכִין לֶאֱמוּנָה יְשָׁרָה דִקְדֻשָּׁה", וַוייל אַלֶע וָואס זֶענֶען מְקוֹרָב צוּ אַן אֱמֶת'ן צַדִּיק זֶענֶען זוֹכֶה צוּ הָאבְּן אַ קְלָארֶע אֱמוּנָה; דָאס בַּאקוּמְט מֶען וֶוען מֶען וֶוערְט מְקוֹרָב צוּם רֶבִּי'ן. אַלֶע קַשְׁיוֹת, סְפֵיקוֹת אוּן בִּלְבּוּלִים גֵייעֶן אַוֶועק אוּן דִי אֱמוּנָה שַׁיינְט אוּן לַייכְט, מֶען לֶעבְּט מִיט אַ אֱמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזוּכֶּכֶת.

בְּנוֹגֵעַ דַיין פְרַאגֶע וָואס אִיז שְׁלֶעכְט מִיטְ'ן גֵיין צוּ מֶענְטְשְׁן זִיךְ אוֹיסְהֵיילְן דֶעם נֶפֶשׁ וְכוּ', וְכוּ'; ווִיסְן זָאלְסְטוּ אַז רוֹב טֶערֶעפִּיסְטְן זֶענֶען גְרוֹיסֶע פַארְבְּרֶעכֶערְס, זֵיי קֶענֶען נִישְׁט הֶעלְפְן אוּן זֵיי ווִילְן נִישְׁט הֶעלְפְן, זֵיי זוּכְן נָאר אוֹיסְצוּמֶעלְקְן אִידִישֶׁע קִינְדֶער וְכוּ' וְכוּ'. לֵיידֶער זֶענֶען דָא זֵייעֶר אַסַאךְ וָואס לַיידְן פְּחָדִים, דִמְיוֹנוֹת אוּן שְׁלֶעכְטֶע מַחְשָׁבוֹת וְכוּ', וְכוּ', וָואס דָאס קֶען מֶען נִישְׁט הֵיילְן נָאר דוּרְךְ אֱמוּנָה. דֶער רֶבִּי זָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ה): "הָעִקָּר הוּא הָאֱמוּנָה, וְצָרִיךְ כָּל אֶחָד לְחַפֵּשׂ אֶת עַצְמוֹ, וּלְחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ בֶּאֱמוּנָה", דֶער עִיקָר אוֹיף וָואס אַ מֶענְטְשׁ דַארְף אַרְבֶּעטְן צוּ צוּקוּמֶען - אִיז אֱמוּנָה, "כִּי יֵשׁ סוֹבְלֵי חֳלָאִים, שֶׁיֵּשׁ

לָהֶם מַכּוֹת מֻפְלָאוֹת, וְהֵם סוֹבְלִים הֶחֳלָאִים רַק בִּשְׁבִיל נְפִילַת הָאֱמוּנָה", ווייל עֶס זֶענֶען דָא זֵייעֶר אַסַאךְ מֶענְטְשְׁן וָואס הָאבְּן מַחְלוֹת אוּן זֵיי לַיידְן דָאס נָאר ווייל זֵיי הָאבְּן נִישְׁט קַיין אֱמוּנָה; דָאס גֵייט אַרוֹיף אוֹיף יְסוּרֵי הַנֶּפֶשׁ וָואס מֶענְטְשְׁן לַיידְן זִיךְ נֶעבֶּעךְ צַאם, זָאגְט דֶער רֶבִּי וַוייטֶער: "כִּי עַל יְדֵי נְפִילַת הָאֱמוּנָה, בָּאִים מַכּוֹת מֻפְלָאוֹת שֶׁאֵין מוֹעִיל לָהֶם - לֹא רְפוּאוֹת, וְלֹא תְּפִלָּה, וְלֹא זְכוּת אָבוֹת", וֶוען אַ מֶענְטְשׁ הָאט נִישְׁט קַיין אֱמוּנָה אוּן עֶר לַיידְט נֶעבֶּעךְ פוּן דִי מַחְלוֹת וָואס קוּמְט פוּן חִסָּרוֹן אֱמוּנָה, דֶעמָאלְט הֶעלְפְט אִים נִישְׁט קַיין רְפוּאוֹת, עֶס הֶעלְפְט נִישְׁט קַיין תְּפִילָה אוּן אוֹיךְ נִישְׁט זְכוּת אָבוֹת. דָאס גֵייט אַרוֹיף אוֹיף דִי יְסוּרִים וָואס מֶענְטְשְׁן מַאכְן נֶעבֶּעךְ מִיט פוּן אַלֶע סָארְט יְסוּרֵי הַנֶּפֶשׁ; עֶס פַּיינִיגְט זֵיי פוּן אִינֶעוֵוייניג - יֶעדֶער מִיט זַיינֶע שְׁלֶעכְטֶע מַחְשָׁבוֹת, אוּן דִי אֵיינְצִיגְסְטֶער רְפוּאָה אוֹיף דֶעם אִיז אֱמוּנָה.

פְרֶעג זִיךְ נָאךְ בַּיי מֶענְטְשְׁן וָואס זֶענֶען מִיד גֶעוָוארְן פוּן אַרוּם לוֹיפְן צוּ טֶערֶעפִּיסְטְן אוּן בַּיים סוֹף זֶענֶען זֵיי אָנְגֶעקוּמֶען צוּם הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן, זֵיי הָאבְּן אָנְגֶעהוֹיבְּן לֶעבְּן מִיט אֱמוּנָה, זֵיי לֶעבְּן מִיט דִי עֵצָה פוּן רֶעדְן צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן אוֹיף פְּרָאסְט אִידִישׁ, אוֹיף דִי אֵייגֶענֶע שְׁפְּרַאךְ, זֵיי וֶועלְן דִיר זָאגְן וָואס יִתְרוֹ הָאט גֶעזָאגְט (שְׁמוֹת יח, א): "עַתָּה יָדַעְתִּי כִּי גָדוֹל ה' מִכָּל הָאֱלֹקִים"; חֲכָמֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה זָאגְן (מְכִילְתָּא יִתְרוֹ א, יב) יִתְרוֹ הָאט גֶעדִינְט אַלֶע עֲבוֹדָה זָרָה'ס, עֶר הָאט נִישְׁט אוֹיסְגֶעלָאזְט קַיין אֵיינְס אוּן עֶר הָאט גֶעזֶען אַז אַלֶעס אִיז נַארִישְׁקֵייטְן, עֶר אִיז גֶעקוּמֶען צוּ מֹשֶׁה רַבֵּינוּ אוּן גֶעזָאגְט: "עַתָּה יָדַעְתִּי כִּי גָדוֹל ה' מִכָּל הָאֱלֹקִים"; אַזוֹי אוֹיךְ יֶעצְט, וֶוען דִי מֶענְטְשְׁן לֶעבְּן מִיט'ן רֶבִּינְ'ס עֵצָה, זֵיי מַאכְן 'הִתְבּוֹדְדוּת', זָאגְן זֵיי: "עַתָּה יָדַעְתִּי כִּי גָדוֹל ה' מִכָּל הָאֱלֹקִים"; מִיר וֵוייסְן אַז נָאר דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער קֶען הֶעלְפְן דֶעם מֶענְטְשׁ.

עֶס אִיז נִישְׁט דָא קַיין שׁוּם וֶועג אַרוֹיסְצוּגֵיין פוּן פְּחָדִים, דִמְיוֹנוֹת אוּן שְׁלֶעכְטֶע מַחְשָׁבוֹת, עֶס אִיז נִישְׁט דָא קַיין וֶועג צוּ אוֹיפְבּוֹיעֶן 'סֶעלְף קָאנְפִידֶענְס', נָאר דוּרְךְ 'אֱמוּנָה'; נָאר דֶער רֶבִּי קֶען אוֹיסְהֵיילְן דֶעם מֶענְטְשׁ מִיט זַיינֶע ווּאוּנְדֶערְלִיכֶע עֵצוֹת, אַזוֹי וִוי דֶער רֶבִּי הָאט אוֹיסְגֶעפִירְט דִי מַעֲשֶׂה פוּן דִי זִיבְּן בֶּעטְלֶערְס (סִפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֶׂה יג): "אִין אִיךְ הֵייל זִי"; דֶער רֶבִּי הָאט אַזוֹיפִיל חִיזּוּק אוּן גְרִינְגֶע עֵצוֹת וִוי אַזוֹי אַ מֶענְטְשׁ קֶען אַרוֹיס קְרִיכְן פוּן זַיינֶע שְׁלֶעכְטֶע מַחְשָׁבוֹת.

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן מִיר זָאלְן זוֹכֶה זַיין צוּ לֶעבְּן מִיטְן רֶבִּי'ן וֶועלְן מִיר זוֹכֶה זַיין צוּ אַ שְׁטַארְקֶע אֱמוּנָה, וֶועלְן מִיר זַיין גֶעזוּנְט בְּגוּף וּבְנֶפֶשׁ.

•••

אִישׁ אֱמוּנוֹת

נִישְׁט זִיךְ 'אָפְּרֶעדְן', נָאר זִיךְ 'אוֹיסְרֶעדְן' צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן.

בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרַךְ – יוֹם ד' פַּרְשַׁת בֹּא, ג' שְׁבַט, שְׁנַת תש"פ לִפְרָט קָטָן

לְכָבוֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

אִיךְ הָאבּ עֶרְהַאלְטְן דַיין בְּרִיוו.

אִיךְ הָאבּ נִישְׁט לִיבּ דָאס וָוארְט וָואס דוּ הָאסְט מִיר גֶעשְׁרִיבְּן, אַז דוּ הָאסְט זִיךְ הַיינְט אִינְדֶערְפְרִי זֵייעֶר "אָפְּגֶערֶעדְט" צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן וְכוּ'; אֶפְשָׁר מֵיינְסְטוּ צוּ זָאגְן אַז דוּ הָאסְט זִיךְ הַיינְט אִינְדֶערְפְרִי זֵייעֶר "אוֹיסְגֶערֶעדְט" דָאס הַארְץ צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן וְכוּ', וַוייל "אָפְּגֶערֶעדְט" אוּן "אוֹיסְגֶערֶעדְט" זֶענֶען צְוֵויי אַנְדֶערֶע וֶועלְטְן. אָפְּרֶעדְן טָאר מֶען זִיךְ נִישְׁט, מֶען טָאר זִיךְ נִישְׁט אָפְּרֶעדְן אוֹיף גָארְנִישְׁט; אֲפִילוּ אַ מֶענְטְשׁ גֵייט אַרִיבֶּער בִּיטֶערֶע שְׁוֶוערֶע נִסְיוֹנוֹת דַארְף עֶר וִויסְן אוּן גֶעדֶענְקֶען אַז דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער פִירְט דִי וֶועלְט מִיט אַ פּוּנְקְטְלִיכֶע חֶשְׁבּוֹן אוּן זִיךְ נִישְׁט אָפְּרֶעדְן חַס וְשָׁלוֹם, מֶען דַארְף וִויסְן אַז וָואס דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער טוּט – דָאס אִיז גוּט, מֶען דַארְף זִיךְ חַזֶר'ן דֶעם פָּסוּק (דְּבָרִים לב, ד): "הַצּוּר תָּמִים פָּעֳלוֹ כִּי כָל דְּרָכָיו מִשְׁפָּט, אֵל אֱמוּנָה וְאֵין עָוֶל, צַדִּיק וְיָשָׁר הוּא".

אוֹיסְרֶעדְן צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן דָאס יָא; דָאס אִיז דִי גְרוֹיסֶע מַדְרֵיגָה וָואס צַדִּיקִים טוּעֶן, וֶוען עֶס גֵייט אַרִיבֶּער אוֹיף זֵיי שְׁוֶוערֶע בִּיטֶערֶע נִסְיוֹנוֹת רֶעדְן זֵיי צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן מִיט הַכְנָעָה, זֵיי הָאבְּן נִישְׁט קַיין קַשְׁיוֹת חַס וְשָׁלוֹם אוֹיפְ'ן אֵייבֶּערְשְׁטְן, זֵיי פְרֶעגְן קֵיינְמָאל נִישְׁט: "פַארְוָואס?" זֵיי וֵוייסְן אַז דָאס קוּמְט זֵיי, דֶערְפַאר לֶעבְּן זֵיי שְׁטֶענְדִיג מִיט תְּשׁוּבָה. זֵיי טוּעֶן תְּשׁוּבָה, זֵיי נֶעמֶען זִיךְ פָאר אַלֶעס צוּ פַארְרֶעכְטְן, דֶער צַדִּיק בֶּעט בְּרַחֲמִים וּבְתַחֲנוּנִים דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן אַז עֶר זָאל רַחְמָנוּת הָאבְּן אוֹיף אִים.

הוֹיבּ אָן אַ נַייעֶ וֶועג אִין דַיין לֶעבְּן, פוּן הַיינְט אָנְגֶעפַאנְגֶען; אַז עֶס גֵייט אַרִיבֶּער אוֹיף דִיר שְׁוֶועריקַייטְן זָאלְסְטוּ זִיךְ חַס וְשָׁלוֹם נִישְׁט אָפְּרֶעדְן, חַס וְשָׁלוֹם נִישְׁט הָאבְּן קַיין קַשְׁיוֹת אוּן פְרֶעגְן "פַארְוָואס?" נָאר גְלֵייבְּן בֶּאֱמוּנָה שְׁלֵימָה אַז וָואס דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער טוּט אִיז גוּט אוּן וָואס עֶס גֵייט אַרִיבֶּער אִיז מִיט אַ פּוּנְקְטְלִיכֶער חֶשְׁבּוֹן.

זָאלְסְט זִיךְ אוֹיסְרֶעדְן דַיין הַארְץ צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן; גֵיי אִין אַ זַייט, זוּךְ דִיר אַ פְּלַאץ וואוּ קֵיינֶער גֶעפוּנְט זִיךְ נִישְׁט, דָארְט זָאלְסְטוּ זִיךְ עֶפֶענֶען פַאר'ן אֵייבֶּערְשְׁטְן אוּן אִים זָאגְן: "הֵיילִיגֶער בַּאשֶׁעפֶער, אִיךְ הָאבּ נִישְׁט קַיין קַשְׁיוֹת אוֹיף דִיר, אִיךְ גְלֵייבּ אַז אַלֶעס וָואס גֵייט אַרִיבֶּער אוֹיף מִיר אִיז מִיט אַ חֶשְׁבּוֹן פוּן דִיר, אִיךְ בֶּעט דִיר טַאטֶע זִיסֶער, הֶעלְף מִיר, וַוייז מִיר אַז דוּ הֶערְסְט מִיר אוֹיס, וַוייז מִיר אַז דוּ בִּיסְט מִיט מִיר, הֶעלְף מִיר אִיךְ זָאל קֶענֶען אַהֵיים בְּרֶענְגֶען פַּרְנָסָה פַאר מַיין וַוייבּ אוּן קִינְדֶער".

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן זָאלְסְט מַצְלִיחַ זַיין אִין אַלֶע דַיינֶע וֶועגְן.

...

וַוייז נִישְׁט קַיין וִוידִיאוֹס פַאר דַיינֶע קִינְדֶער.

בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרַךְ - ד' פַּרְשַׁת בֹּא, ד' שְׁבַט, שְׁנַת תש"פ לִפְרָט קָטָן

לְכָבוֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

אִיךְ הָאבּ עֶרְהַאלְטְן דַיין בְּרִיוו.

גֶעבּ נִישְׁט פַאר דַיינֶע קִינְדֶער וִוידִיאוֹס צוּ קוּקְן; נִישְׁט קַיין חִילוּק וָואס פַאר אַ וִוידִיאוֹס, אֲפִילוּ אִידִישֶׁע, אֲפִילוּ עֶס זֶעט דִיר אוֹיס אַז עֶס אִיז אַ גוּטֶע זַאךְ, דוּ טְרַאכְסְט אַז אוֹיבּ זֵיי וֶועלְן הָאבְּן אַ וִוידִיאוֹ צוּ קוּקְן וֶועסְטוּ הָאבְּן אַבִּיסְל מְנוּחָה מִיט דַיין וַוייבּ. עֶס אִיז נִישְׁט גוּט פַאר קִינְדֶער צוּ הָאבְּן סַיי וֶועלְכֶע עֶלֶעקְטֶערָאנִישֶׁע סְקְרִין וָואס מֶען קוּקְט אוֹיף דֶעם זַאכְן.

קִינְדֶער וַואקְסְן אַזוֹי וִוי בֵּיימֶער; אַז מֶען פְּלַאנְצְט עֶס, מֶען בַּאוַואסֶערְט עֶס אוּן מֶען בַּאַרְבֶּעט עֶס, וַואקְסְן אַרוֹיס שֵׁיינֶע פֵּירוֹת, אָבֶער אַז מֶען קוּקְט זִיךְ נִישְׁט אוּם אוֹיף דִי יוּנְגֶע בֵּיימֶעלֶעךְ וַואקְסְן זֵיי אוֹיף קְרוּם אוּן נִישְׁט גוּט. אַזוֹי זֶענֶען קִינְדֶער, אַז מֶען גֶעבְּט אַכְטוּנְג אוֹיף זֵיי יוּנְגֶערְהֵייט, מֶען לֵייגְט אַרַיין כֹּחוֹת זֵיי מְחַנֵךְ צוּ זַיין וַואקְסְן זֵיי אוֹיף שֵׁיין אוּן פֵיין.

פַארְלִיר זִיךְ נִישְׁט, דֶערְהַאלְט זִיךְ מִיט אַלֶע כֹּחוֹת; נֶעם מוֹהֲרָא"שׁ פַאר דַיין וֶועג וַוייזֶער, אֲפִילוּ עֶר הָאט גֶעהַאט אַ שְׁוֶוערֶע לֶעבְּן, עֶר הָאט נִישְׁט גֶעהַאט קַיין אֵיין גוּטְן טָאג אִין זַיין לֶעבְּן, אַזוֹי וִוי עֶר שְׁרַייבְּט אִין דִי צַוָואָה (צַוָאַת מוֹהֲרָא"שׁ, אוֹת יד): "לֹא הָיָה לִי יוֹם אֶחָד טוֹב בְּזֶה הָעוֹלָם - בְּלִי שׁוּם גֻּזְמָא כְּלָל", אִיךְ הָאבּ נִישְׁט גֶעהַאט קַיין אֵיין גוּטְן טָאג אִין מַיין לֶעבְּן, אָן קַיין גוּזְמָא, "וּמַמָּשׁ בָּכִיתִי בְּכָל יוֹם וָיוֹם", אִיךְ פְלֶעג וֵויינֶען יֶעדְן טָאג פוּן מַיין לֶעבְּן, "מֵרֹב צַעַר וְעַגְמַת נֶפֶשׁ שֶׁסְּבָבוּנִי מִבַּיִת וּמִחוּץ", פוּן דִי יְסוּרִים וָואס אִיז אוֹיף מִיר אַרִיבֶּער - סַיי פוּן אִינְדְרוֹיסְן אוּן סַיי פוּן שְׁטוּבּ; מִיט דֶעם אַלֶעם הָאט מֶען דָאס נִישְׁט גֶעקֶענְט אָנְזֶען אוֹיף מוֹהֲרָא"שׁ. אַדְּרַבָּה, מוֹהֲרָא"שׁ אִיז שְׁטֶענְדִיג גֶעוֶוען מָלֵא שִׂמְחָה, שְׁטֶענְדִיג מִיט אַ שְׁמֵייכְל אוּן יֶעדְן אֵיינֶעם פְרֵיילִיךְ גֶעמַאכְט. מוֹהֲרָא"שׁ הָאט גֶעלֶעבְּט מִיט דֶעם שִׂיחָה פוּן הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן: "גָאט אִיז תָּמִיד גוּט".

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן זָאלְסְט הָאבְּן הַצְלָחָה אִין אַלֶע עִנְיָנִים.

...

בֶּעט שְׁטֶענְדִיג דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן זָאלְסְט וִויסְן וִוי אַזוֹי זִיךְ צוּ פִירְן.

בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרֵךְ - יוֹם ב' פַּרְשַׁת בְּשַׁלַּח, ח' שְׁבַט, שְׁנַת תש"פ לִפְרָט קָטָן

לְכָבוֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

אִיךְ הָאבּ עֶרְהַאלְטְן דַיין בְּרִיווּ.

בֶּעט דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן עֶר זָאל דִיר גֶעבְּן אַן עֵצָה וִוי אַזוֹי זִיךְ צוּ פִירְן וְכוּ'; דָאס אִיז דִי עֵצָה וָואס דֶער רֶבִּי גֶעבְּט אוּנְז, מִיר זָאלְן שְׁטֶענְדִיג בֶּעטְן: "וְתַקְּנֵנוּ בְּעֵצָה טוֹבָה מִלְּפָנֶיךָ".

רֶבִּי נָתָן דֶערְצֵיילְט (שִׂיחוֹת הָרַ"ן, סִימָן רלח) דֶער רֶבִּי הָאט אַמָאל גֶעהֶערְט וִוי אֵיינֶער דַאוֶוענְט מַעֲרִיב אוּן עֶר כַאפְּט אָפּ דִי וֶוערְטֶער: "וְתַקְּנֵנוּ בְּעֵצָה טוֹבָה מִלְּפָנֶיךָ", הָאט דֶער רֶבִּי גֶעזָאגְט: "דִי וֶוערְטֶער פוּן 'וְתַקְּנֵנוּ בְּעֵצָה טוֹבָה מִלְּפָנֶיךָ', דַארְף מֶען דָאךְ זָאגְן מִיט גְרוֹיס כַּוָונָה, דָאס אִיז זֵייעֶר אַ חָשׁוּבֶ'ע תְּפִלָּה"; וַוייל דֶער עִיקָר פְּרָאבְּלֶעם אִיז אַז מֶען וֵוייסְט נִישְׁט וָואס צוּ טוּן, מֶען הָאט אוֹיף יֶעדֶע זַאךְ סְפֵיקוֹת צִי מֶען זָאל טוּן אַזוֹי צוּ אַזוֹי, דַארְף מֶען אַסַאךְ בֶּעטְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן: "וְתַקְּנֵנוּ בְּעֵצָה טוֹבָה מִלְּפָנֶיךָ, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם גֶעבּ מִיר אַ גוּטֶע עֵצָה

אִיךְ זָאל וויסְן וְוי אַזוֹי זִיךְ צוּ פִירְן". אַזוֹי זָאלְסְטוּ טוּן; אַז דוּ קֶענְסְט זִיךְ נִישְׁט קַיין עֵצָה גֶעבְּן זָאלְסְטוּ שְׁרַייעֶן צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן: "**רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם טַאטֶע זִיסֶער גֶעבּ מִיר אַ גוּטֶע עֵצָה, אִיךְ זָאל וויסְן וְוי אַזוֹי זִיךְ צוּ פִירְן**".

גֶעדֶענְק, בַּיים רֶבִּי'ן אִיז גֶעוֶוען שָׁלוֹם בַּיִת אַ יְסוֹד הַיְסוֹדוֹת; זָאלְסְטוּ זֶען אַכְטוּנְג צוּ גֶעבְּן אוֹיף דַיין וַוייבּ, אִיר מְכַבֵּד זַיין אוּן אַכְטוּנְג גֶעבְּן פוּן דִי וָואס קִילְן אָפּ דַיין שָׁלוֹם בַּיִת. חַבֵר זִיךְ נִישְׁט מִיט נוֹאֲפִים וָואס מַאכְן חוֹזֶק פוּן הָאבְּן שָׁלוֹם בַּיִת הַשֵׁם יִשְׁמְרֵינוּ.

...

לֶערְנֶען פְלַייסִיג דִי הֵיילִיגֶע גְמָרָא.

בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרֵךְ - יוֹם ב' פָּרָשַׁת בְּשַׁלַּח, ח' שְׁבַט, שְׁנַת תש"פ לִפְרָט קָטָן
לִכְבוֹד הַיֶּלֶד הַנֶּחְמָד ... נֵרוֹ יָאִיר.

דַיין טַאטֶע הָאט מִיר גֶעשְׁרִיבְּן אַז דוּ לֶערְנְסְט פְלַייסִיג דִי הֵיילִיגֶע גְמָרָא. ווארוּיל אִיז דִיר; דוּ הָאסְט שֵׂכֶל אוּן דוּ נוּצְט אוֹיס דַיינֶע יוּנְגֶע יָארְן, בַּיי דִי נַיין יָאר אַלְט לֶערְנְסְטוּ שַׁ"ס.

אֲפִילוּ דוּ פַארְשְׁטֵייסְט נִישְׁט דִי וֶוערְטֶער פוּן דִי גְמָרָא זָאלְסְטוּ זָאגְן דִי הֵיילִיגֶע וֶוערְטֶער אוּן דוּ זָאלְסְט בֶּעטְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן דוּ זָאלְסְט זוֹכֶה זַיין צוּ פַארְשְׁטֵיין. טוּ וָואס דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט גֶעטוּן וֶוען עֶר אִיז גֶעוֶוען אַ קִינְד, אַזוֹי וְוי דֶער רֶבִּי הָאט דֶערְצֵיילְט (שִׁבְחֵי הָרַ"ן, אוֹת ח): עֶס אִיז אִים זֵייעֶר שְׁוֶוער אָנְגֶעקוּמֶען צוּ לֶערְנֶען וֶוען עֶר אִיז גֶעוֶוען יוּנְג, "כִּי בִּתְחִלָּה הָיָה לוֹמֵד מִשְׁנָיוֹת וְלֹא הָיָה מֵבִין לִמּוּדוֹ", עֶר הָאט גֶעלֶערְנְט מִשְׁנָיוֹת אָבֶּער עֶר הָאט נִישְׁט פַארְשְׁטַאנֶען וָואס עֶר לֶערְנְט, "וְהָיָה בּוֹכֶה הַרְבֵּה לִפְנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ שֶׁיָּאִיר עֵינָיו", וָואס הָאט עֶר גֶעטוּן? עֶר הָאט זֵייעֶר אַסַאךְ גֶעוֵויינְט צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן אַז עֶר וויל זוֹכֶה זַיין צוּ פַארְשְׁטֵיין, "וְהָיָה בּוֹכֶה וּבוֹכֶה כָּל כָּךְ עַד שֶׁזָּכָה שֶׁיּוּכַל לִלְמוֹד מִשְׁנָיוֹת", אִיךְ הָאבּ אַזוֹי סַאךְ גֶעוֵויינְט צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן - זָאגְט דֶער רֶבִּי - בִּיז אִיךְ הָאבּ זוֹכֶה גֶעוֶוען צוּ קֶענֶען לֶערְנֶען אוּן פַארְשְׁטֵיין מִשְׁנָיוֹת. "וְכֵן אַחַר כָּךְ לָמַד שְׁאָר סְפָרִים וְלֹא הָיָה מֵבִין גַּם כֵּן", נָאכְדֶעם הָאט דֶער רֶבִּי גֶעלֶערְנְט אַנְדֶערֶע סְפָרִים אוּן עֶר הָאט נִישְׁט פַארְשְׁטַאנֶען וָואס עֶר לֶערְנְט, "וְהָיָה בּוֹכֶה וּבוֹכֶה גַּם כֵּן הַרְבֵּה מְאֹד עַד שֶׁזָּכָה לַהֲבִינָם", הָאט עֶר וַוייטֶער גֶעוֵויינְט צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן עֶר

זָאל זוֹכֶה זַיין צוּ פַארְשְׁטֵיין, בִּיז דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער הָאט אִים גֶעהָאלְפְן אַז עֶר הָאט פַארְשְׁטַאנֶען אַלֶעס וָואס עֶר הָאט גֶעלֶערְנְט.

גֶעבּ אַ גְרוּס פַאר דַיין טַאטֶע.

...

זַיי מְכַבֵּד טַאטֶע מַאמֶע אֲפִילוּ זַיי זֶענֶען קֶעגְן בְּרֶסְלֶב.

בְּעֶזְרַת ה׳ יִתְבָּרַךְ - יוֹם ב׳ פַּרְשַׁת בְּשַׁלַּח, ח׳ שְׁבַט, שְׁנַת תש״פ לִפְרַט קָטָן לְכָבוֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

אִיךְ הָאבּ עֶרְהַאלְטְן דַיין בְּרִיוו.

אַז פַאר דַיין טַאטֶע שְׁטֶערְט בְּרֶסְלֶב אִיז דָאס נִישְׁט דַיין פְּרָאבְּלֶעם; דוּ זַיי מְכַבֵּד דַיין טַאטֶע אוּן מַאמֶע, אוּן אַז עֶס שְׁטֶערְט זֵיי אַז דוּ פָארְסְט קַיין אוּמַאן צוּם הֵיילִיגְן רֶבִּינְ׳ס צִיּוּן אִיז דָאס נִישְׁט קַיין חִסָּרוֹן אִין כִּיבּוּד אָב וָאֵם. אַז מֶען ווִיל נִישְׁט רֶעדְן מִיט דִיר קֶענְסְטוּ מִתְפַּלֵּל זַיין אַז עֶס זָאל וֶוערְן שָׁלוֹם, אוּן אַז זֵיי רֶעדְן יָא צוּ דִיר, נָאר עֶס אִיז נִישְׁט מִיט וַוארֶעמְקֵייט וְכוּ׳, מֶען רֶעדְט צוּ דִיר אָן אַ שְׁמֵייכְל, דַארְפְסְטוּ ווַייטֶער רֶעדְן מִיט זֵיי אוּן גֵיין צוּ זֵיי אוֹיף שַׁבָּתִים אוּן שְׂמָחוֹת.

מִיר קֶענֶען גָארְנִישְׁט טוּן אַז מֶענְטְשְׁן רֶעדְן כָּל דָּבָר אָסוּר אוֹיפְ׳ן הֵיילִיגְן רֶבִּי׳ן; אַזוֹי מוּז זַיין אוּן אַזוֹי וֶועט זַיין בִּיז מָשִׁיחַ וֶועט קוּמֶען. ווַייל דֶער רֶבִּי הָאט דֶערְצֵיילְט (סִיפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֶׂה ז׳, מְזְבוּב וְעַכְבִּישׁ) אַז פַאר זַיין נְשָׁמָה אִיז אַרָאפּ גֶעקוּמֶען אוֹיף דִי וֶועלְט הָאט דֶער ס״מ גֶעשְׁרִיגְן: ״רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אוֹיבּ דֶער נְשָׁמָה קוּמְט אַרָאפּ אוֹיף דִי וֶועלְט, פַארְוָואס הָאסְטוּ מִיר בַּאשַׁאפְן?״ הָאט מֶען אִים גֶעעֶנְטְפֶערְט: ״דֶער נְשָׁמָה מוּז אַרָאפּ קוּמֶען אוֹיף דִי וֶועלְט, דוּ גֵיי אוּן זוּךְ דִיר אַן עֵצָה״, אִיז עֶר אַוֶועקְגֶעגַאנְגֶען אוּן שְׁפֶּעטֶער אִיז עֶר צוּרִיק גֶעקוּמֶען מִיט אַן אַלְטִיטְשְׁקָן אַן אַיינְגֶעבּוֹיגֶענֶעם, אוּן זֵיי הָאבְּן גֶעלַאכְט אוּן גֶעזָאגְט: ״דֶער נְשָׁמָה קֶען שׁוֹין אַרָאפּ גֵיין, מִיר הָאבְּן שׁוֹין אַן עֵצָה״.

מוֹהֲרָא״שׁ זִכְרוֹנוֹ לִבְרָכָה שְׁרַייבְּט (בְּסֵפֶר נַהֲרֵי אֲפַרְסְמוֹן, שָׁם): ״וָואס אִיז זֵייעֶר עֵצָה, וָואס זֵיי הָאבְּן זִיךְ גֶעטְרָאפְן? לַאכְן - מֶען לַאכְט פוּנֶעם רֶבִּי׳ן, אוּן מֶען שְׁפֶּעט אָפּ פוּן אַ בְּרֶסְלֶב׳עֶר חָסִיד״; מֶען שְׁפֶּעט פוּן רֶבִּי׳ן, מֶען רֶעדְט כָּל דָּבָר אָסוּר. דָאס אִיז דִי סִיבָּה פַארְוָואס עֶלְטֶערְן ווֶערְן דֶערְשְׁרָאקְן וֶוען זֵיי הֶערְן אַז זֵייעֶר קִינְד דְרֵייטְ זִיךְ אִין בְּרֶסְלֶב אוּן פָארְט קַיין אוּמַאן וְכַדוֹמֶה.

דֶער גְרֶעסְטֶער כִּיבּוּד אָב וָאֵם אִיז וֶוען עֶלְטֶערְן זֶעעֶן ווִי דִי קִינְדֶער פִירְן זִיךְ אוֹיף עֶרְלִיךְ, אַזוֹי ווִי חֲכָמֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה זָאגְן (יוֹמָא פו.) אוֹיפְ'ן פָּסוּק (דְבָרִים ו, ה): "וְאָהַבְתָּ אֵת ה' אֱלֹהֶיךָ" - זָאלְסְט זֶען עֶס זָאל אַרוֹיס קוּמֶען אַ קִידוּשׁ הַשֵּׁם דוּרְךְ דִיר און דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל בַּאלִיבְּט וֶוערְן דוּרְךְ דִיר. וַוייל וֶוען אַ מֶענְטְשׁ אִיז אֵיידְל און צְנִיעוּת'דִיג און פִירְט זִיךְ ווִי עֶס דַארְף צוּ זַיין, וָואס זָאגְן מֶענְטְשְׁן? "אַשְׁרֵי אָבִיו שֶׁלִּמְּדוֹ תּוֹרָה", ווארוּיל זֶענֶען זַיינֶע עֶלְטֶערְן וָואס הָאבְּן אִים גֶעלֶערְנְט תּוֹרָה; "אַשְׁרֵי רַבּוֹ שֶׁלִּמְּדוֹ תּוֹרָה", ווארוּיל אִיז פַאר זַיין רֶבִּי וָואס הָאט אִים גֶעלֶערְנְט תּוֹרָה; "אוֹי לָהֶם לַבְּרִיּוֹת שֶׁלֹּא לָמְדוּ תּוֹרָה", וֵויי אִיז פַאר דִי מֶענְטְשְׁן וָואס לֶערְנֶען נִישְׁט קַיין תּוֹרָה. וֶוען אֵיינֶער פִירְט זִיךְ אוֹיף עֶרְלִיךְ זָאגְן דִי מֶענְטְשְׁן: "קוּקְט אָן דֶעם מֶענְטְשׁ, ווִיבַּאלְד עֶר לֶערְנְט תּוֹרָה פִירְט עֶר זִיךְ אוֹיף אַזוֹי עֶרְלִיךְ". אוֹיף אִים זָאגְט דֶער פָּסוּק (יְשַׁעְיָהוּ מט, ג): "וַיֹּאמֶר לִי עַבְדִּי אָתָּה, יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֶתְפָּאָר", דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער בַּארִימְט זִיךְ מִיט אַזַא אֵיינֶעם.

אִיךְ הָאף דוּ וֶועסְט אַרוֹיסְנֶעמֶען פוּנֶעם בְּרִיוו אַ וֶועג ווִי אַזוֹי זִיךְ צוּ פִירְן מִיט דַיינֶע עֶלְטֶערְן.

...

דִי הֵיילִיגֶע גְמָרָא אִיז דִי בֶּעסְטֶע חַבֵר.

בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרַךְ - יוֹם ב' פַּרְשַׁת בְּשַׁלַּח, ח' שְׁבַט, שְׁנַת תש"פ לִפְרָט קָטָן

לִכְבוֹד הַיֶּלֶד הַנֶּחְמָד ... נֵרוֹ יָאִיר.

דַיין טַאטֶע הָאט מִיר גֶעשְׁרִיבְּן דִי גוּטֶע נַייעֶס אַז דוּ לֶערְנְסְט פְלַייסִיג דִי הֵיילִיגֶע גְמָרָא; ווארוּיל אִיז דִיר! אַ קִינְד פוּן עֶלְף יָאר אַלְט לֶערְנְט שַׁ"ס און ווִיל עֶנְדִיגְן שַׁ"ס.

לֶערְן אַסַאךְ גְמָרָא; דִי הֵיילִיגֶע גְמָרָא אִיז דִי בֶּעסְטֶע חַבֵר, דָאס וֶועט בְּלַייבְּן דַיין חַבֵר אִין דַיינֶע שְׁוֶוערְסְטֶע מַצָּבִים. דִי תּוֹרָה אִיז דִי בֶּעסְטֶע חַבֵר, נֶעם אִיר פַאר אַ חַבֵר און אִין אִיר זָאלְסְטוּ זִיךְ בַּאהַאלְטְן וֶוען עֶס אִיז דִיר בִּיטֶער; וַוייל עֶס אִיז נִישְׁט דָא קַיין בֶּעסֶערֶע פְּלַאץ וואוּ צוּ אַנְטְלוֹיפְן וֶוען מֶען הָאט אַ צָרָה ווִי צוּ דִי הֵיילִיגֶע תּוֹרָה, אַזוֹי ווִי חֲכָמֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה זָאגְן (תַּנָּא דְּבֵי אֵלִיָּהוּ, פֶּרֶק ו): "אִם רָאִיתָ שֶׁהַיִּסּוּרִין מְמַשְׁמְשִׁין וּבָאוֹת עָלֶיךָ, רוּץ לְחַדְרֵי דִּבְרֵי תּוֹרָה, וּמִיָּד הַיִּסּוּרִין בּוֹרְחִין מִמְּךָ", אוֹיבּ דוּ זֶעסְט אַז עֶס קוּמֶען אוֹיף דִיר צָרוֹת און יְסוּרִים זָאלְסְטוּ אַנְטְלוֹיפְן

צוּ דִי הֵיילִיגֶע תּוֹרָה אוּן דוּרְכְדֶעם וֶועסְטוּ גֶערַאטֶעוֶועט וֶוערְן.

גֶעבּ אַ גְרוּס פַאר דַיין טַאטֶע.

...

לֶערְן דֶעם רֶבִּינְ'ס אוּן מוֹהֲרָא"ש'ס סְפָרִים.

בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרַךְ - יוֹם ג' פַּרְשַׁת בְּשַׁלַּח, ט' שְׁבַט, שְׁנַת תש"פ לִפְרָט קָטָן

לְכָבוֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

אִיךְ הָאבּ עֶרְהַאלְטְן דַיין בְּרִיוו.

מַאךְ דִיר אַ שִׁיעוּר אִין רֶבִּינְ'ס סְפָרִים, בִּפְרַט אִין מוֹהֲרָא"ש'ס בְּרִיוְון אוּן קוּנְטְרֵסִים, דוּרְכְדֶעם וֶועסְטוּ זוֹכֶה זַיין צוּ וֶוערְן אַן אֱמֶת'עֶר בַּעַל תְּשׁוּבָה.

דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (חַיֵּי מוֹהֲרַ"ן, סִימָן שמט): "שֶׁיְּכוֹלִין לִהְיוֹת נַעֲשֶׂה בַּעַל תְּשׁוּבָה גָּמוּר עַל יְדֵי לִמּוּד הַסֵּפֶר שֶׁלּוֹ", מֶען קֶען וֶוערְן אַ גְרוֹיסֶער בַּעַל תְּשׁוּבָה אַז מֶען לֶערְנְט זַיין סֵפֶר. "וְאָמַר, שֶׁמִּי שֶׁיֵּשֵׁב וְיַעֲסֹק בִּסְפָרָיו, רַק בְּלִי קִנְטוּר וְנִצָּחוֹן, וְיִסְתַּכֵּל בּוֹ בֶּאֱמֶת, אָז בְּוַדַּאי יִהְיוּ נִבְקָעִין אֶצְלוֹ כָּל גִּידֵי קַשְׁיוּת לְבָבוֹ", נָאךְ הָאט דֶער רֶבִּי גֶעזָאגְט אַז וֶוער עֶס וֶועט לֶערְנֶען זַיין סֵפֶר מִיט אַן אֱמֶת, וֶועט זִיךְ אִים עֶפֶענֶען אַלֶע זַיינֶע פַארְשְׁטָאפְּטֶע אָדֶערְן.

אוּנְזֶערֶע תַּלְמִידוֹת גֵייעֶן מִיטְ'ן אֵייבֶּערְשְׁטְנְ'ס הִילְף מַאכְן אַ פָארְשְׁטֶעלוּנְג (פְּלֶעי); מֶען גֵייט פָארְשְׁטֶעלְן דִי צֶענְטֶע מַעֲשֶׂה פוּן סִיפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת, דִי מַעֲשֶׂה פוּנֶעם בֶּערְגֶער אוּן דֶער אָרֶעמַאן. דָאס וֶועט זַיין מִיטְ'ן אֵייבֶּערְשְׁטְנְ'ס הִילְף אַ שְׁטַארְקֶע הַפָּצָה; בֶּעט דַיין וַוייבּ זִי זָאל פַארְקוֹיפְן טִיקֶעטְס פַאר אִירֶע חַבֵר'טֶעס אוּן מִשְׁפָּחָה, וֶועט זִי הָאבְן אַ חֵלֶק אִין פַארְשְׁפְּרֵייטְן דֶעם רֶבִּי'ן אִין דִי וֶועלְט.

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן זָאלְסְט הָאבְן הַצְלָחָה אִין אַלֶע עִנְיָנִים.

...

נֶעם דֶעם שֻׁלְחָן עָרוּךְ פַאר דַיין וֶועג וַוייזֶער.

בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרַךְ - יוֹם ד' פַּרְשַׁת בְּשַׁלַּח, י' שְׁבַט, שְׁנַת תש"פ לִפְרָט קָטָן

לְכָבוֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

אִיךְ הָאבּ עֶרְהַאלְטְן דַיין בְּרִיוו.

דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן יב): "וְעִקַּר הַיַּהֲדוּת הוּא רַק לֵילֵךְ בִּתְמִימוּת וּבִפְשִׁיטוּת בְּלִי שׁוּם חָכְמוֹת, וּלְהִסְתַּכֵּל בְּכָל דָּבָר שֶׁעוֹשֶׂה שֶׁיִּהְיֶה שָׁם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ", דֶער עִיקָר פוּן אִידִישְׁקֵייט אִיז: פָאלְגְן דִי הֵיילִיגֶע תּוֹרָה בִּתְמִימוּת וּבִפְשִׁיטוּת, אוּן פַאר מֶען טוּט אַ זַאךְ זָאל מֶען קוּקְן צִי דָאס אִיז דֶער רָצוֹן פוּנֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן.

אַנְטְלוֹיף פוּן דִי וָואס לֶערְנֶען פְּרִישׁוּת אוּן חוּמְרוֹת וְכוּ׳, חוּמְרוֹת נֶעמְט אַוֶועק דֶעם מֶענְטְשׁ פוּנֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן. מִיר הָאבְּן אַ שֻׁלְחָן עָרוּךְ; נֶעם דִיר דֶעם שֻׁלְחָן עָרוּךְ פַאר דַיין וֶועג וַוייזֶער אוּן רִיר זִיךְ נִישְׁט אַוֶועק דֶערְפוּן - נִישְׁט אַרָאפּ צוּ נֶעמֶען אוּן נִישְׁט צוּצוּלֵייגְן, וֶועט דִיר אֵייבִּיג גוּט זַיין.

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן זָאלְסְט הָאבְּן הַצְלָחָה אִין אַלֶע עִנְיָנִים.

...

מֶען וֶועט נִישְׁט צוּנֶעמֶען אַייעֶרֶע קִינְדֶער.

בְּעֶזְרַת ה׳ יִתְבָּרַךְ - יוֹם ד׳ פַּרְשַׁת בְּשַׁלַּח, י׳ שְׁבָט, שְׁנַת תש"פ לִפְרָט קָטָן

מָרַת ... תִּחְיֶ׳.

אִיךְ הָאבּ עֶרְהַאלְטְן אַייעֶר בְּרִיוו.

הָאטְס נִישְׁט מוֹרָא; מֶען וֶועט נִישְׁט צוּנֶעמֶען אַייעֶרֶע קִינְדֶער.

אִיר זָאלְט זָאגְן דֶעם אֱמֶת פַארְ׳ן שׁוֹפֵט, וָואס דִי קִינְדֶער דֶערְצֵיילְן; זֵיי וֶועלְן דָאס חוֹקֵר וְדוֹרֵשׁ זַיין, אוֹיב עֶס וֶועט אַרוֹיסְקוּמֶען אַז דֶער טְשֶׁעפֶּעט דִי קִינְדֶער וֶועלְן דִי קִינְדֶער מֶער נִישְׁט גֵיין צוּ אִים, אוּן אוֹיב עֶס וֶועט זִיךְ אַרוֹיסְשְׁטֶעלְן אַז עֶר טְשֶׁעפֶּעט נִישְׁט דִי קִינְדֶער וֶועט עֶר יָא קֶענֶען זֶען דִי קִינְדֶער, אָבֶּער אִיר דַארְפְט נִישְׁט מוֹרָא הָאבְּן אַז מֶען וֶועט אַוֶועק נֶעמֶען דִי קִינְדֶער פוּן אַייךְ.

שְׁטַארְקְטְס אַייךְ, זַייטְס נִישְׁט דֶערְשְׁרָאקְן; דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן, חֵלֶק א׳, סִימָן מח): דִי וֶועלְט אִיז וִוי אַ שְׁמָאלֶע בְּרִיק, "וְהַכְּלָל וְהָעִקָּר הוּא לֹא לְהִתְפַּחֵד", דֶער עִיקָר אִיז מֶען זָאל נִישְׁט מוֹרָא הָאבְּן; נֶעמְט אַרֵיין אִין זִיךְ אֱמוּנָה אַז דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער וֶועט אוֹיסְפִירְן צוּם גוּטְן.

מִיר גֶעפוּנֶען, וֶוען דִי אִידְן זֶענֶען אַרוֹיס פוּן מִצְרַיִם הָאבְּן זֵיי גֶעזָאגְט שִׁירָה אוּן מִרְיָם הַנְּבִיאָה הָאט גֶענוּמֶען אַ פּוֹיק (דְרָאם) אוּן אַלֶע פְרוֹיעֶן הָאבְּן גֶעפּוֹיקְט מִיט פּוֹיקְן, אַזוֹי וִוי עֶס שְׁטֵייט (שְׁמוֹת טו, כ): "וַתִּקַּח מִרְיָם הַנְּבִיאָה אֲחוֹת אַהֲרֹן אֶת

הַתֹּף בְּיָדָהּ וַתֵּצֶאןָ כָל הַנָּשִׁים אַחֲרֶיהָ בְּתֻפִּים וּבִמְחֹלֹת"; פוּן וואוּ הָאבְּן דִי פְּרוֹיעֶן גֶעהַאט פּוֹיקְן? אִין מִדְבָּר אִיז נִישְׁט דָא קַיין גֶעשֶׁעפְטְן וואוּ מֶען קֶען קוֹיפְן פּוֹיקְן, וִוי אַזוֹי אִיז אָנְגֶעקוּמֶען צוּ זֵיי פּוֹיקְן? זָאגְט רַשִׁ"י אַז דִי עֶרְלִיכֶע פְרוֹיעֶן וָואס הָאבְּן גֶעהַאט אַ שְׁטַארְקֶע אֱמוּנָה זֶענֶען גֶעוֶוען זִיכֶער אַז דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער גֵייט מַאכְן נָאךְ גְרוֹיסֶע נִיסִים, הָאבְּן זֵיי מִיט גֶענוּמֶען מִיט זִיךְ פוּן מִצְרַיִם מוּזִיקַאלִישֶׁע אִינְסְטְרוּמֶענְטְן צוּ קֶענֶען לוֹיבְּן אוּן דַאנְקֶען דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן.

גְרֵייטְס אַייךְ אָן כְּלֵי זֶמֶר צוּ קֶענֶען דַאנְקֶען דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן אוֹיף דִי נִיסִים וָואס עֶר גֵייט מַאכְן מִיט אַייךְ.

...

נֶעמֶען אַ חֵלֶק אִין דִי יָארְצַייט סְעוּדָה פוּן מוֹהֲרָא"שׁ זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ.

בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרַךְ - ד' פַּרְשַׁת בְּשַׁלַּח, י"א שְׁבַט, שְׁנַת תש"פ לִפְרָט קָטָן לִכְבוֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

פְּרֶעג דַיין וַוייבּ צִי זִי ווִיל הָאבְּן אַ חֵלֶק אִין דִי יָארְצַייט סְעוּדָה מִיטְ'ן מַאכְן אַ קוּגְל, פֶערְפְל, דִיפְּס וְכַדּוֹמֶה; עֶס וֶועט פָּארְקוּמֶען מִיטְ'ן אֵייבֶּערְשְׁטְנְ'ס הִילְף קוּמֶענְדִיגֶע וָואךְ דִינְסְטָאג נַאכְט פַּרְשַׁת יִתְרוֹ, י"ז שְׁבַט, אִין יְשִׁיבָה.

אוֹיבּ זִי ווִיל מַאכְן עֶפֶּעס פַאר דִי סְעוּדָה זַיי מִיר מוֹדִיעַ.

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן זָאלְסְט הָאבְּן הַצְלָחָה אִין אַלֶע עִנְיָנִים.

...

מִיטְ'ן הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן קֶען מֶען זִיךְ אַן עֵצָה גֶעבְּן.

בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרַךְ - יוֹם ה' פַּרְשַׁת בְּשַׁלַּח, י"א שְׁבַט, שְׁנַת תש"פ לִפְרָט קָטָן מָרַת ... תִּחְיֶ'.

אִיךְ בֶּעט אַייךְ זֵייעֶר אִיר זָאלְט זִיךְ שְׁטַארְקְן; דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער וֶועט אַייךְ הֶעלְפְן, אִיר וֶועט זַיין אַ גוּטֶע מַאמֶע פַאר אַייעֶרֶע קִינְדֶער, אִיר וֶועט זֵיי שֵׁיין עֶרְצִיעֶן.

טְרַאכְטְס נִישְׁט אַז אִיר וֶועט זַיין אַזוֹי וִוי וְכוּ'; אִיר וֶועט יָא זַיין אַ גוּטֶע

מַאמֶע, אִיר הָאט אַ צַדִיק, אִיר זֶענְט מְקוּרָב צוּם הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן וָואס לֶערְנְט אוּנְז דִי וֶועג וִוי אַזוֹי מֶען בְּרֶענְגְט אוֹיף קִינְדֶער, וִוי אַזוֹי מֶען עֶרְצִיט קִינְדֶער, וֶועט אִיר זִיכֶער זַיין אַ גוּטֶע מַאמֶע. אָן אַ צַדִיק אִיז זֵייעֶר שְׁרֶעקֶעדִיג, אָן אַ צַדִיק וֵוייסְט מֶען נִישְׁט וִוי אַזוֹי צוּ זַיין אַ גֶעטְרַייעֶ מַאמֶע, מֶען וֵוייסְט גָארְנִישְׁט אַלֵיינְס, אַנְדֶערְשׁ אִיז דֶער וָואס לֶעבְּט מִיטְ'ן הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן, דֶער וֵוייסְט גֶענוֹי וִוי אַזוֹי זִיךְ אַן עֵצָה צוּ גֶעבְּן, מֶען וֶוערְט נִישְׁט פַארְלוֹירְן.

בְּנוֹגֵעַ דִי שְׁרֶעקְלִיכֶע מַעֲשֶׂה וְכוּ'; אִיר זָאלְט זִיךְ נִישְׁט בַּאשׁוּלְדִיגְן, עֶס אִיז נִישְׁט אַייעֶר שׁוּלְד. דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער וֶועט יֶענֶעם בַּאצָאלְן, עֶר וֶועט הָאבְּן אַ מִיאוּס'עֶ עֶנְדֶע, דָאס וָואס אַלֶע מְנִיוָולִים הָאבְּן, עֶס וֶועט נִישְׁט נֶעמֶען לַאנְג בִּיז עֶר וֶועט אָנְקוּמֶען אִין תְּפִיסָה פַאר דִי רֶעשְׁט פוּן זַיין לֶעבְּן.

הָאטְס נִישְׁט מוֹרָא צוּ גֵיין אִין גַאס, זַייטְס נִישְׁט דֶערְשְׁרָאקְן צוּ פָארְן מִיט דִי שְׁטָאטִישֶׁע בָּאסֶעס; הָאטְס נִישְׁט מוֹרָא פוּן קֵיינֶעם אוֹיף דִי וֶועלְט, דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער אִיז מִיט אַייךְ, בַּיי אַייךְ אוּן נֶעבְּן אַייךְ; חַזֶר'טְס זִיךְ אֱמוּנָה, זִינְגְטְס צוּ זִיךְ שְׁטִילֶערְהֵייט: "דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער אִיז דָא, דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער אִיז דָארְט, דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער גֶעפִינְט זִיךְ אִין אַ יֶעדֶע אָרְט; דוֹמֵם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, אַלֶעס אִיז עֶר, אַלֶעס אִיז דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער, אַלֶעס לֶעבְּט פוּן אִים, אַלֶעס קוּמְט פוּן אִים, קֵיינֶער קֶען מִיר גָארְנִישְׁט טוּן"; דוּרְכְדֶעם וֶועט אִיר בַּאקוּמֶען אַ שְׁטַארְקֵייט, אִיר וֶועט זַיין רוּאִיג אוּן פְרֵיילִיךְ.

זֶעטְס צוּ הֶערְן אַסַאךְ מוּזִיק, בְּעִיקָר פְרֵיילִיכֶע נִיגוּנִים; נִיגוּנִים וָואס בְּרֶענְגְט שִׂמְחָה.

...

וִוי מֶער מֶען בֶּעט פַאר דִי קִינְדֶער, אַלְץ מֶער זֶענֶען זֵיי מַצְלִיחַ.

בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרַךְ - יוֹם ב' פַּרְשַׁת יִתְרוֹ, חֲמִשָּׁה עָשָׂר בִּשְׁבַט, שְׁנַת תש"פ לִפְרָט קָטָן

לְכָבוֹד מַיין טַייעֶרֶער ... נֵרוֹ יָאִיר.

אִיךְ הָאבּ עֶרְהַאלְטְן דַיין בְּרִיוו.

מוֹהֲרָא"שׁ הָאט דֶערְצֵיילְט, אַמָאל אִיז אַ אִיד גֶעקוּמֶען צוּם הֵיילִיגְן חָפֵץ חַיִים זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ אוּן עֶר הָאט גֶעבֶּעטְן אַ בְּרָכָה אוֹיף גוּטֶע קִינְדֶער, הָאט דֶער

הֵיילִיגֶער חָפֵץ חַיִּים זי"ע גֶענוּמֶען אַ תְּהִלִּים וָואס אִיז גֶעוֶוען אוֹיפְגֶעבְּלָאזְן פוּן נַאסְקֵייט אוּן דָאס גֶעוִויזְן פַאר דֶעם אִיד, אוּן אִים דֶערְבֵּיי גֶעזָאגְט: "דָאס אִיז דֶער תְּהִלִּים פוּן מַיין מַאמֶע עָלֶיהָ הַשָּׁלוֹם, וואו זִי פְלֶעגְט יֶעדְן טָאג וֵויינֶען אַז זִי זָאל הָאבְּן גוּטֶע קִינְדֶער, אַזוֹי אִיז מֶען זוֹכֶה צוּ גוּטֶע קִינְדֶער".

דֶערְפַאר זָאלְסְטוּ אַסַאךְ בֶּעטְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטֶער אַז דוּ זָאלְסְט זוֹכֶה זַיין צוּ קִינְדֶער וָואס וֶועלְן בַּאלַייכְטְן דִי וֶועלְט; מֶיין נִישְׁט אַז אִיר קֶענְט נִישְׁט זוֹכֶה זַיין צוּ הָאבְּן קִינְדֶער וָואס וֶועלְן זַיין גְרוֹיסֶע צַדִיקִים, עֶס זֶענֶען גֶעוֶוען גְרוֹיסֶע צַדִיקִים וָואס הָאבְּן לִיכְטִיג גֶעמַאכְט דִי גַאנְצֶע וֶועלְט אוּן זֵיי הָאבְּן גֶעהַאט פָּשׁוּט'עֶ עֶלְטֶערְן. בֶּעט דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן: "רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם הֶעלְף מִיר אַז אִיךְ זָאל זוֹכֶה זַיין צוּ קִינְדֶער אוּן אֵיינִיקְלֶעךְ וָואס וֶועלְן לֶערְנֶען דִי הֵיילִיגֶע תּוֹרָה אוּן וֶועלְן נָאר דִיךְ דִינֶען; רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, הֶער אוֹיס מַיינֶע פָּשׁוּט'עֶ תְּפִילוֹת וָואס אִיךְ בֶּעט דִיר אוּן גֶעבּ מִיר קִינְדֶער וָואס וֶועלְן לִיכְטִיג מַאכְן דִי וֶועלְט, קִינְדֶער וָואס וֶועלְן זַיין דָבוּק צוּ דִיר. הֶעלְף מִיר אֵייבֶּערְשְׁטֶער אַז אִיךְ זָאל ווִיסְן ווִי אַזוֹי צוּ מְחַנֵךְ זַיין מַיינֶע קִינְדֶער, מַיינֶע קִינְדֶער זָאלְן וֶועלְן זַיין עֶרְלִיךְ אוּן חֲסִידִישׁ אוּן זֵיי זָאלְן נִישְׁט זוֹכְן צוּ זַיין קַאלְט וְכוּ'".

ווִי מֶער מֶען בֶּעט דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן אוּן ווִי מֶער אַ מַאמֶע וֵויינְט פַאר אִירֶע קִינְדֶער - בַּאוַואסֶערְט זִי אִיר גָארְטְן. פּוּנְקְט אַזוֹי ווִי בֵּיימֶער אוּן גְרָאז וַואקְסְן שֵׁיין נָאר דוּרְכְדֶעם וָואס מֶען בַּאוַואסֶערְט עֶס, אַזוֹי אוֹיךְ - אוּן נָאךְ מֶער וַואקְסְט אוֹיף אַ שֵׁיינֶע דוֹר עֶרְלִיכֶע אִידְן אַז מֶען זָאגְט יֶעדְן טָאג תְּהִלִּים אוּן מֶען בֶּעט דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן.

בְּנוֹגֵעַ דַיין פְרַאגֶע וְכוּ'; עֶס אִיז נִישְׁט כְּדַאי צוּ נוּצְן בִּילְדֶער פוּן דִי קִינְדֶער פַאר עֶדְוֶועטַייזְמֶענְטְס צוּלִיבּ כַּמָה סִיבּוֹת.

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן זָאלְסְט הָאבְּן הַצְלָחָה אִין אַלֶע עִנְיָנִים.

...

טֶערֶעפִי אִיז אֵיין שְׁטִיק לֵיצָנוּת.

בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרַךְ - יוֹם ב' פַּרְשַׁת יִתְרוֹ, חֲמִשָּׁה עָשָׂר בִּשְׁבַט, שְׁנַת תש"פ לִפְרָט קָטָן

לְכָבוֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

אִיךְ הָאב עֶרְהַאלְטְן דַיין בְּרִיוו.

טֶערֶעפִּי אִיז אֵיין שְׁטִיק לֵיצָנוּת; דִי טֶערֶעפִּיסְטְן קֶענֶען זִיךְ אַלֵיינְס נִישְׁט הֶעלְפְן, אִיז וִוי אַזוֹי קֶענֶען זֵיי הֶעלְפְן אַ צְוֵוייטְן...

דִי בֶּעסְטֶע טֶערֶעפִּי אִיז דֶעם רֶבִּינְ'ס עֵצוֹת; דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט אוּנְז גֶעגֶעבְּן אַזֶעלְכֶע לִיכְטִיגֶע עֵצוֹת, וָואס וֶוער עֶס טוּט דִי עֵצוֹת קְרִיכְט אַרוֹיס פוּן אַלֶע פְּרָאבְּלֶעמֶען. דִי עֶרְשְׁטֶע עֵצָה אִיז שִׁכְחָה; דֶער רֶבִּי זָאגְט (שִׂיחוֹת הָרַ"ן, סִימָן כו): "אֵצֶל הָעוֹלָם הַשִּׁכְחָה הִיא חִסָּרוֹן גָּדוֹל בְּעֵינֵיהֶם", בַּיי דִי וֶועלְט אִיז שִׁכְחָה אַ חִסָּרוֹן, "אֲבָל בְּעֵינַי יֵשׁ בְּהַשִּׁכְחָה מַעֲלָה גְּדוֹלָה, כִּי אִם לֹא הָיְתָה שִׁכְחָה, לֹא הָיָה אֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹת שׁוּם דָּבָר בַּעֲבוֹדַת ה'", אָבֶּער אִיךְ זָאג אַז שִׁכְחָה אִיז אַ מוֹרָא'דִיגֶע מַעֲלָה, וַוייל וֶוען אַ מֶענְטְשׁ וָואלְט גֶעדֶענְקְט יֶעדֶע זַאךְ וָואס עֶר הָאט גֶעטוּן וָואלְט עֶר נִישְׁט גֶעקֶענְט אָנְגֵיין וַוייטֶער מִיט זַיין לֶעבְּן, עֶס וָואלְט אִים גֶעשְׁטֶערְט אַלֶעס וָואס עֶר הָאט גֶעטוּן.

גֶעוואוֹין זִיךְ צוּ זִיךְ אוֹיס צוּ רֶעדְן צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן; דֶערְצֵייל אִים אַלֶעס וָואס דוּ בִּיסְט אַרִיבֶּער. דֶערְצֵייל נִישְׁט פַאר קֵיינֶעם דַיין עָבַר, נָאר פַארְ'ן אֵייבֶּערְשְׁטְן אַלֵיינְס, דָאס וֶועט מַאכְן עֶס זָאל אַרוֹיס גֵיין פוּן דִיר. אַזוֹי וִוי דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (לִיקּוּטֵי מוֹהֲרַ"ן, חֵלֶק א', סִימָן ד) וֶוען אַ מֶענְטְשׁ זִינְדִיגְט וֶוערְן דִי עֲבֵירוֹת אַרַיין גֶעקְרִיצְט אִין זַיינֶע בֵּיינֶער, אַזוֹי וִוי עֶס שְׁטֵייט (יְחֶזְקֵאל לב, כז): "וַתְּהִי עֲוֹנֹתָם עַל עַצְמוֹתָם" אוּן דָאס הַרְגְ'עט דֶעם מֶענְטְשׁ, אַזוֹי וִוי דֶער פָּסוּק זָאגְט (תְּהִלִּים לד, כב): "תְּמוֹתֵת רָשָׁע רָעָה", דִי עֲבֵירוֹת פוּנֶעם מֶענְטְשׁ טוּעֶן אִים הַרְגְ'נֶען; אָבֶּער וֶוען אַ מֶענְטְשׁ אִיז זִיךְ מִתְוַודֶּה פַארְ'ן אֵייבֶּערְשְׁטְן, עֶר דֶערְצֵיילְט פַארְ'ן אֵייבֶּערְשְׁטְן יֶעדֶע זַאךְ וָואס עֶר הָאט גֶעטוּן אוּן בֶּעט דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן עֶר זָאל רַחֲמָנוּת הָאבְּן אוֹיף אִים, דַאן גֵייעֶן אַרוֹיס אַלֶע עֲבֵירוֹת פוּן זַיינֶע בֵּיינֶער. אַז דוּ וֶועסְט דֶערְצֵיילְן פַארְ'ן אֵייבֶּערְשְׁטְן אַלֶע דַיינֶע אַלְטֶע מַעֲשִׂים וֶועט דָאס צוּשְׁטַייטְלִיךְ אַרוֹיסְגֵיין פוּן דִיר בִּיז דוּ וֶועסְט עֶס אִינְגַאנְצְן פַארְגֶעסְן, וָואס דָאס אִיז אַ סִימָן אַז דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער אִיז דִיר מוֹחֵל אוֹיף אַלֶעס.

נָאךְ אַן עֵצָה אַרוֹיסְצוּקְרִיכְן פוּן דִי אַלְטֶע מַעֲשִׂים אִיז "זָאגְן מִשְׁנָיוֹת"; דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (שִׂיחוֹת הָרַ"ן, סִימָן יט): "אֲפִילּוּ אוֹתָן הָאֲנָשִׁים הָרְחוֹקִים מִן הַקְּדֻשָּׁה מְאֹד, שֶׁנִּלְכְּדוּ בִּמְצוּדָה רָעָה, עַד שֶׁרְגִילִין בַּעֲבֵרוֹת חַס וְשָׁלוֹם, רַחֲמָנָא לִצְּלָן", אֲפִילּוּ אַ מֶענְטְשׁ וָואס אִיז זֵייעֶר וַוייט פוּן קְדוּשָּׁה, עֶר טוּט עֲבֵירוֹת רַחֲמָנָא לִצְלָן אוּן עֶר אִיז שׁוֹין אַרָאפּ גֶעפַאלְן אִין שְׁאוֹל תַּחְתִּית, "אַף עַל פִּי כֵן, הַכֹּחַ שֶׁל הַתּוֹרָה

גָּדוֹל כָּל כָּךְ, עַד שֶׁיְּכוֹלָה לְהוֹצִיא אוֹתָם מִן הָעֲבֵרוֹת שֶׁרְגִילִין בָּהֶם חַס וְשָׁלוֹם, וְאִם יַעֲשׂוּ לָהֶם חֹק קָבוּעַ וְחִיּוּב חָזָק לִלְמֹד בְּכָל יוֹם וָיוֹם כָּךְ וְכָךְ, יִהְיֶה אֵיךְ שֶׁיִּהְיֶה, בְּוַדַּאי יִזְכּוּ לָצֵאת מִמְּצוּדָתָם הָרָעָה עַל יְדֵי הַתּוֹרָה, כִּי כֹּחַ הַתּוֹרָה גָּדוֹל מְאֹד". אוֹיבּ וֶועט עֶר זִיךְ מַאכְן אַ קְבִיעוּת צוּ לֶערְנֶען יֶעדְן טָאג "כַּךְ וְכַךְ" וֶועט עֶר סוֹף כָּל סוֹף אַרוֹיס גֵיין פוּן זַיין בְּלָאטֶע, וַוייל דִי כֹּחַ פוּן תּוֹרָה אִיז אַזוֹי גְרוֹיס אַז עֶס נֶעמְט אַרוֹיס דֶעם מֶענְטְשׁ פוּן זַיין שְׁלֶעכְטְס.

זָאגְן מִשְׁנַיוֹת אִיז דִי עֵצָה פַאר אַלֶע וָואס זֶענֶען נֶעבֶּעךְ אַרַיין גֶעפַאלְן אִין דִי עֲבֵירָה פוּן פְּגַם הַבְּרִית – הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה רַחְמָנָא לִצְלָן; נָאר דָאס קֶען הֶעלְפְן דֶעם מֶענְטְשׁ. אַזוֹי ווִי חֲכָמֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה זָאגְט (מְכִילְתָּא דְוַיִּסַּע, פַּרְשָׁה א) דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאגְט פַאר דִי אִידְן, אָמַר לוֹ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְמֹשֶׁה: אֱמוֹר לָהֶם לְיִשְׂרָאֵל, "דִּבְרֵי תּוֹרָה שֶׁנָּתַתִּי לָכֶם רְפוּאָה הֵם לָכֶם, חַיִּים הֵם לָכֶם", שֶׁנֶּאֱמַר: כִּי חַיִּים הֵם לְמוֹצְאֵיהֶם, וְאוֹמֵר: רִפְאוּת תְּהִי לְשָׁרֶךָ וְשִׁקּוּי לְעַצְמוֹתֶיךָ, אַז מֶען לֶערְנְט תּוֹרָה וֶוערְט מֶען אוֹיסְגֶעהֵיילְט פוּן אַלֶע מַחְלוֹת וָחֳלָאִים רָעִים.

קֵיינֶער קֶען דִיר נִישְׁט הֶעלְפְן אוּן קֵיינֶער וֶועט דִיר נִישְׁט הֶעלְפְן, נָאר דוּ אַלֵיינְס קֶענְסְט זִיךְ הֶעלְפְן, אוֹיבּ דוּ וֶועסְט נֶעמֶען דֶעם רֶבִּינְ'ס וֶוערְטֶער אוּן עֶס מְקַיֵּים זַיין, דוּ וֶועסְט זָאגְן מִשְׁנַיוֹת אֲפִילוּ אָן פַארְשְׁטֵיין, וֶועסְטוּ אַרוֹיס קְרִיכְן פוּן דַיין שְׁרֶעקְלִיכְן פְּלָאנְטֶער אִין וָואס דוּ בִּיסְט אַרַיין גֶעפַאלְן. כָּל שֶׁכֵּן אַז דוּ וֶועסְט זָאגְן יֶעדְן טָאג חַ"י פְּרָקִים מִשְׁנַיוֹת, חַ"י חַ"י הוּא יוֹדֵעַ כְּמוֹנִי הַיּוֹם – וֶועסְטוּ זוֹכֶה זַיין צוּ וֶוערְן אַן עֶרְלִיכֶער אִיד.

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן זָאלְסְט הָאבְּן הַצְלָחָה אִין אַלֶע עִנְיָנִים.

...